

ØYVIND BUGGE SOLHEIM

Frivillig innsats i Oslo

Frivillig innsats i Oslo

Øyvind Bugge Solheim

Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor
Rapport 2026:1

© Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor
Rapport 2026:1

Institutt for samfunnsforskning

Munthes gate 31
Postboks 3233 Elisenberg
0208 Oslo

NORCE Hovedkontor

Nygårdsgaten 112
5008 Bergen

ISBN (digital): 978-82-7763-881-2

ISSN (digital): 1891-2176

www.samfunnsforskning.no/sivilsamfunn

Innhold

Forord	5
Sammendrag	6
English Summary	7
1 Innledning	8
Hovedfunn fra rapporten	8
Endringer over tid	9
Pandemien	9
Generell utvikling over tid og tiden etter pandemien	11
2 Metode og datakilder	13
Spørreundersøkelse	13
Organisasjonsundersøkelsen	16
Frivillighetsregisteret	16
Endringer i datakilder siden forrige rapport	17
Oversikt over organisasjonstyper	17
3 Frivillig sektor i Oslo	19
Nøkkeltall om frivillig arbeid i Oslo	19
Frivillig innsats blant Oslos innbyggere	20
Fordeling av frivillige og frivillige årsverk på ulike kategorier	20
Organisasjonsmedlemskap	23
Organisasjoner i Oslo	26
Lag og foreninger på lokalt nivå	26
Fordeling av nasjonale organisasjoner i Oslo	28
Økonomi	30
Inntekter	31
Ansatte	33
Utgifter	36
Lokaler	38
Hvem er de frivillige?	41
Innvandrerbakgrunn	41
Bydelsforskjeller	42
Samlet analyse	43

4 Avslutning	46
Oppsummering	46
Videre oppfølging	48
Litteratur	50

Forord

Denne rapporten presenterer oppdaterte tall om den frivillige innsatsen i Oslo. Rapporten er basert på en spørreundersøkelse til Oslos innbyggere fra 2025, på organisasjonsundersøkelsen fra 2023 og på data fra Frivillighetsregisteret og Enhetsregisteret.

Prosjektet er gjennomført ved Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor, som er et samarbeid mellom forskere fra Institutt for samfunnsforskning i Oslo og NORCE i Bergen. Rapporten er finansiert av Oslo kommune.

Jeg vil rette en særlig takk til alle som har svart på spørreundersøkelsene, både befolkningsundersøkelsen som ble gjennomført til denne rapporten, og organisasjonsundersøkelsen som ble gjennomført i 2023. Jeg vil også takke Daniel Stoltenberg for nyttige innspill og tilbakemeldinger underveis i arbeidet og Kulturetaten i Oslo kommune for nyttige innspill.

Oslo, januar 2026

Sammendrag

Forfatter	Øyvind Bugge Solheim
Tittel	Frivillig innsats i Oslo
Sammendrag	Denne rapporten undersøker tilstanden for frivillig innsats og organisasjonslivet i Oslo. En sterk, levende og uavhengig frivillig sektor er viktig for et godt bysamfunn. Frivilligheten gir innbyggerne muligheter til å utfolde seg kulturelt, sosialt og fysisk, til å bidra i sitt lokal- og nærmiljø og til å delta i politikk og samfunnsliv. Rapporten presenterer nøkkeltall om frivillig sektor i Oslo. Det benyttes data fra en spørreundersøkelse blant Oslos innbyggere, fra en spørreundersøkelse sendt til organisasjoner i 2023 (Frivillig innsatsundersøkelsen) og fra Frivillighetsregisteret og Enhetsregisteret. Disse tallene sammenliknes med tall fra forrige undersøkelse i 2020 (Arnesen, 2020). Siden forrige rapport har vi vært gjennom en periode med pandemi, men dette ser ikke ut til å ha hatt store konsekvenser for nivået på den frivillige innsatsen. Oppsummert finner rapporten stabilitet på tvers av de ulike typene datainnhenting. Antall organisasjoner, lag og foreninger, antall medlemskap blant Oslos innbyggere og mengden frivillig arbeid som gjennomføres er på nivå med tidligere. I tillegg presenterer rapporten tall over betalt sysselsetting og økonomi, og bruken av kommunale lokaler. Til slutt gjennomføres det en analyse av hvem som gjennomfører frivillig innsats. Denne analysen finner en del forskjeller mellom bydeler, men små forskjeller etter innvandrerbakgrunn. I den siste analysen finner rapporten at foreldre til barn mellom 6 og 15 år, de med lengre høyere utdanning, menn og de over 60 år gjennomfører mer frivillig innsats enn andre.
Emneord	Frivillig innsats, medlemskap, frivillige organisasjoner, lokaler, Oslo

English Summary

Author	Øyvind Bugge Solheim
Title	Volunteering in Oslo
Summary	This report examines the state of voluntary efforts and organizational life in Oslo. A strong, vibrant, and independent voluntary sector is vital for a well-functioning urban community. Volunteering provides residents with opportunities to engage culturally, socially, and physically, to contribute to their local communities, and to participate in politics and societal life. The report presents key figures about the voluntary sector in Oslo. Data is drawn from a survey of Oslo residents, a survey sent to organizations in 2023, as well as from the Frivillighetsregisteret and Enhetsregisteret. These figures are compared with data from the previous survey in 2020 (Arnesen, 2020). Since the previous report, we have experienced a period marked by the pandemic, but this does not appear to have had significant consequences for the level of voluntary efforts. In summary, the report finds stability across the various types of data collection. The number of organizations, clubs, and associations, the number of memberships among Oslo residents, and the amount of voluntary work performed remain at previous levels. Additionally, the report presents figures on paid employment and finances, as well as the use of municipal facilities. Finally, an analysis is conducted to determine who participates in voluntary efforts. This analysis finds some differences between districts, but small differences based on immigrant background. The final analysis reveals that parents of children aged 6 to 15, those with longer higher education, men, and individuals over 60 years old perform more voluntary work than others.
Index terms	Volunteering, membership, voluntary association, Oslo

1 Innledning

I denne rapporten undersøker vi statusen for frivillig sektor i Oslo. Oslo har en levende frivillig sektor som gir innbyggerne muligheter til å utfolde seg kulturelt, sosialt og fysisk, til å delta i politikk og samfunnsliv og til å gjøre en forskjell i nærmiljøet. Formålet med rapporten er å undersøke hvordan det står til med frivilligheten i dag. Rapporten følger i kjølvannet av to tidligere rapporter fra Institutt for samfunnsforskning og Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor, Arnesen og Sivesind (2014) og Arnesen (2020), og undersøker hvordan frivilligheten har endret seg over tid. Siden de tidligere rapportene har Oslo og frivilligheten i byen vært gjennom en pandemi og flere nedstenginger av samfunnet, og i denne rapporten ser vi på om dette har fått konsekvenser for den frivillige innsatsen i byen. Rapporten er skrevet på oppdrag fra Kulturretaten i Oslo kommune og inngår i kommunens oppfølging av kommunens frivillighetsmelding *Engasjement og deltagelse. Frivillighet i Oslo i 2016* fra 2016.

Hovedfunn fra rapporten

- Frivilligheten i Oslo står sterkt, og det er få indikasjoner på at pandemien har hatt stor betydning, verken for antall medlemskap eller for den frivillige innsatsen som legges ned. Noe som kan utgjøre en fare på sikt, er konsekvensene av en generell trend over tid, nemlig at innbyggerne konsentrerer innsatsen i færre organisasjoner, og at færre frivillige gjør mer arbeid.
- Omfanget av det frivillige arbeidet øker med i takt med Oslos befolkning, og ifølge beregningene våre utgjør det frivillige arbeidet i alt 16 000 årsverk. Rapporten viser at befolkningen gjør like mange timer frivillig arbeid som tidligere i snitt, men at det er færre frivillige som står bak arbeidet. Disse er også aktive i færre organisasjoner enn tidligere. Det ser altså ut til at innsatsen konsentreres, og at færre frivillige gjør mer.
- Det er fortsatt et stort antall organisasjonsmedlemskap i Oslo. Vi finner at Oslos innbyggere i snitt er medlem av 1,4 foreninger. Dette er en viss nedgang fra tidligere 1,5 og følger en trend der antallet medlemskap har blitt lavere siden 2009.
- Antallet organisasjoner i Oslo på lokalt og nasjonalt nivå har blitt beregnet på en ny måte i denne rapporten, og selv om vi finner en nedgang, antar vi at dette skyldes datainnsamlingsmetoden heller enn en faktisk reduksjon i antall organisasjoner. Vi finner nesten 6000 organisasjoner på lokalt nivå og over 1600 på nasjonalt nivå i Oslo.
- Det store flertallet organisasjoner rapporterer å ha tilfredsstillende eller god økonomi. Samtidig oppgir et mindretall på en sjettedel å ha dårlig økonomi.

- De frivillige organisasjonene har også et stort antall ansatte. Vi finner at organisasjonene i Oslo ansetter omtrent 11 000 personer. En stor andel av disse er deltidsansatte, men betalt arbeid er altså et viktig supplement til den frivillige innsatsen for organisasjonene.
- En tredjedel av organisasjonene i Oslo oppgir at de leier lokaler av kommunen. Av disse leier over halvparten lokalene gratis eller til redusert pris. Et tydelig mønster er at ulike typer organisasjoner leier ulike typer lokaler av kommunen, sannsynligvis på grunn av ulike behov. Organisasjonene er i hovedsak fornøyd med egnetheten til lokalene.
- Det er store forskjeller mellom bydelene med hensyn til mengden frivillig innsats innbyggerne legger ned. I noen bydeler ser det ut til at innbyggerne gjør en mye større frivillig innsats (målt i tid) enn i andre.
- Det er ingen store forskjeller i frivillig innsats etter innvandrerbakgrunn, men vi finner at foreldre med barn i barne- og ungdomsskolealder, de over 60 år, menn og de med mer enn fire års universitetsutdanning gjør mer frivillig arbeid.

Endringer over tid

Denne rapporten følger seks år etter forrige rapport fra 2020 (Arnesen, 2020). Selv om dette ikke er en lang periode, har det skjedd mye siden forrige datainnsamling. Forrige datainnsamling ble gjennomført før pandemien traff Oslo og Norge. Nedstengingene i perioden som fulgte, rammet hele samfunnet og gjorde (fysisk) frivillig innsats umulig. Det er gjennomført studier både av hvordan sivilsamfunnet ble rammet av nedstengingene, og av om pandemien har fått konsekvenser for sivilsamfunnet over tid. Selv om vi dermed vet en del om de generelle konsekvensene i Norge, har ikke konsekvensene for Oslos sivilsamfunn blitt studert direkte. Som vi skal se, ser organisasjonene ut til å ha kommet tilbake til normalen etter pandemien, og aktiviteten til norske organisasjoner er nå på nivå med perioden før. Dette er imidlertid ikke studert spesifikt for Oslo slik som vi gjør i denne rapporten.

Pandemien

Koronapandemien startet i Kina i årsskiftet 2019/20 og spredde seg etter hvert til hele verden. Norge var ikke blant de aller første europeiske landene som ble rammet, slik som Italia, men i starten av mars var det blitt så alvorlig her også at vi fikk den første av flere påfølgende nedstenginger. Oslo stod i en særstilling i den forstand at byen hadde flere nedstenginger, og at det var vanskeligere å overholde kravene til avstand og ikke-kontakt i en by med over en halv million innbyggere. For sivilsamfunnet betydde nedstengingene at aktiviteter måtte avbrytes, og at organisasjonene ble liggende brakk. Siden hoveddelen av organisasjonenes aktiviteter involverer fysisk kontakt, var forbudet mot å møtes

og begrensningene på hvor mange man kunne møte, en utfordring for frivilligheten.

Flere studier har sett på hvordan sivilsamfunnet og frivillige organisasjoner ble rammet av nedstengingene under pandemien. Fladmoe og Arnesen (2022) studerte situasjonen under pandemien, mens Arnesen et al. (2023) fulgte opp med en studie av situasjonen etter pandemien. Fladmoe et al. (2024) antok så et lengre historisk perspektiv og undersøkte hvordan trendene i årene etter pandemien passer med trendene før pandemien brøt ut. I Danmark har man også studert situasjonen for frivilligheten under pandemien (Høgenhaven et al., 2025). Det overordnede bildet som tegnes i disse studiene, er at pandemien hadde omfattende konsekvenser for frivillige organisasjoner med store begrensninger i aktiviteten, men at organisasjonene har klart å reise seg igjen etter pandemien.

Fladmoe og Arnesen (2022) sammenliknet svarene i frivillig innsatsundersøkelsen fra 2019 (før pandemien) med svarene fra 2022 (etter pandemien). De fant en nedgang i andelen som hadde gjennomført en frivillig innsats det siste året (som delvis inkluderte en periode med pandemirestriksjoner). Denne nedgangen var imidlertid ikke veldig stor (fra 57 til 51 prosent). Når de så på antall timer de frivillige hadde jobbet, var det særlig andelen som hadde lagt ned lite arbeid, som hadde gått ned. Andelen respondenter som oppga å ha jobbet mer enn fem timer i uka, var større i 2022 enn 2019, og det var primært andelen som hadde jobbet inntil en time i uka, som hadde gått ned. Det viste seg altså at det hadde vært en kraftig nedgang i korttidsfrivilligheten. Andelen som oppga å ha deltatt på idrettsarrangementer, festivaler, bøssebæring osv., var 11,5 prosentpoeng lavere i 2022 enn 2019. Nesten 16 prosent av dem som hadde vært frivillige, hadde for øvrig gjort en frivillig innsats knyttet til koronapandemien.

Foreningene rapporterte også om hvordan pandemien hadde rammet aktivitetene deres. Mer enn en fjerdedel (28 prosent) hadde opplevd en reduksjon i antall frivillige, mens 7 prosent hadde opplevd en økning. Samtidig oppga nesten 40 prosent at de hadde utfordringer med å rekruttere nye frivillige. Når det gjaldt inntekter og utgifter, ble det rapportert om reduksjoner i begge. Nesten halvparten av organisasjonene rapporterte at inntektene var redusert, mens 40 prosent oppga at utgiftene var redusert. Mange organisasjoner oppga samtidig nye inntektskilder, slik som støtteordningene som ble opprettet under pandemien. Fladmoe og Arnesen (2022) avslutter med å peke på to utviklingstrekk. Det ene er som nevnt ovenfor reduksjonen i korttidsfrivillighet. De antok at dette ville sannsynligvis endre seg igjen når pandemiltak som nedstenginger og begrensninger på møteaktivitet ble avsluttet. Det andre utviklingstrekket var en økende kjønnsdeling der menn i større grad gjør en frivillig innsats enn kvinner. Selv om dette sannsynligvis var knyttet til andre sider ved pandemien og foreldreskap, slik som hjemmeskole, var forskerne usikre på om dette utviklingstrekket ville reverseres etter at pandemiltakene var avsluttet.

Høgenhaven et al. (2025) undersøker konsekvensene av koronatiltakene for organisasjoner i Danmark. De studerer situasjonen i pandemiårene 2020 og 2021 og finner ikke overraskende at nedstenginger forårsaket reduksjoner i den frivillige aktiviteten. De finner ikke de samme kjønnsforskjellene i deltakelsen som Fladmoe og Arnesen (2022). Studien viser at det var forskjeller i hvilke typer frivillig aktivitet som raskest kom seg på beina igjen. Idretten gjenopptok aktiviteten raskt. Ifølge Høgenhaven et al. (2025) skyldtes dette at muligheten til å ha aktiviteter ute – som enklere kunne gjennomføres under mindre strenge pandemirestriksjoner – gjorde at idretten kunne starte opp igjen raskere enn andre organisasjoner som i større grad drev med aktiviteter innendørs.

Generell utvikling over tid og tiden etter pandemien

I denne delen vil vi drøfte den generelle utviklingen over tid sammen med de langsiktige konsekvensene av pandemien. Inntrykket er at utviklingen er preget av stabilitet heller enn store endringer. Fladmoe et al. (2024) viser at det meste er tilbake til normalen igjen etter pandemien. Andelen av befolkningen som gjør en frivillig innsats, er tilbake på rundt 60 prosent (men se drøftingen i metodekapittelet), og det er ikke store endringer i antall medlemskap. Økonomien til organisasjonene ser heller ikke ut til å ha tatt skade av den lave aktiviteten under pandemien. Forskerne antar at de rause støtteordningene som ble innført, har sikret at organisasjonene ikke pådro seg gjeld selv om det var mindre aktivitet.

Et generelt utviklingstrekk over tid er bevegelsen i retning av en mer refleksiv form for frivillig innsats (Hustinx & Lammertyn, 2003). Mens tidligere frivillig innsats var kollektiv og tett knyttet til stabile sosiale identiteter som klasse, har vi i dag mindre faste identiteter, og dermed er ikke koblingen til spesifikke organisasjoner eller spesifikke typer frivillig innsats like direkte som tidligere. Dette kommer til uttrykk ved at færre er opptatt av å være medlem i frivillige organisasjoner, og at det er aktiviteten de gjør som frivillig, snarere enn hvilken organisasjon de gjør den for, som driver engasjementet. Fladmoe et al. (2024) finner også at de frivillige har blitt mindre interessert i å gjøre styrearbeid og administrative oppgaver over tid. Den frivillige innsatsen er med andre ord preget av en sterkere aktivitetsorientering. Samtidig ser endringene i retning av en mer refleksiv frivillig innsats de siste ti årene ut til å være begrensede, og blandingen av refleksiv og kollektiv frivillig innsats har stabilisert seg etter en vridning i starten av 2000-årene.

Når vi ser på hvem som gjør en frivillig innsats, har det vært endringer over tid. Eldre legger ned en større frivillig innsats enn tidligere, noe som kan handle om at de har bedre helse. Dette er også en kohort som har hatt et høyt nivå av frivillighet over tid. Samtidig er andelen unge frivillige lavere enn tidligere. Deltakelsen faller særlig blant unge menn, og unge menns deltakelse skiller seg (negativt) ut på tvers av ulike felt, akkurat som for valgdeltakelsen (Bergh et al., 2023, s. 17).

Den mest stabile gruppa frivillige er personer med barn, og den foreldredrevne frivilligheten står sterkt. Mens andre sosiale identiteter kan ha mistet sin styrke og betydning over tid, ser det altså ut til at foreldrerollen fortsatt er sentral i å forklare frivillig innsats. Når det gjelder økonomi, undersøker Fladmoe et al. (2024) hvordan frivillig innsats varierer etter inntekt. De finner primært stabilitet i hvilke inntektsgrupper som gjør mest frivillig innsats, men at det er en reduksjon i andelen som gjør en frivillig innsats, i den nest laveste inntektsgruppa. Denne gruppa var på nivå med mediangruppa fram til pandemien, men havner på nivå med gruppa med lavest inntekt etterpå. Dette kan være forårsaket av pandemien, men kanskje også av at dyrtiden har gjort det vanskelig å prioritere frivillig innsats framfor inntektsgivende arbeid.

2 Metode og datakilder

Denne rapporten er basert på data fra tre ulike datakilder. Den ene er en spørreundersøkelse som ble gjennomført blant Oslos innbyggere i 2025. Dataene fra denne undersøkelsen gir et godt grunnlag for å undersøke omfanget av innbyggernes frivillige innsats. Den andre datakilden er frivillig innsatsundersøkelsen fra 2023. Det er en undersøkelse som ble sendt ut til organisasjonene, og den omtales også som organisasjonsundersøkelsen. Dataene fra disse to undersøkelsene er supplert med data fra den tredje kilden, Frivillighetsregisteret og Enhetsregisteret. Derfra har vi blant annet hentet informasjon om antall ansatte i organisasjonene. Det er ikke slik at alle de ovennevnte dataene er helt identiske med dataene som har vært brukt i de tidligere rapportene (Arnesen & Sivesind, 2014; Arnesen, 2020), noe som vil gå tydelig fram i dette kapittelet. I sammenlikninger med tidligere data er det derfor viktig å ta høyde for de ulike innsamlingsmetodene.

Spørreundersøkelse

For å måle den frivillige innsatsen til Oslos innbyggere ble det gjennomført en spørreundersøkelse ved hjelp av Verians internettpanel. Dette panelet består av respondenter som har sagt seg villig til å svare på spørreundersøkelser. Fra panelet ble det trukket ut et utvalg respondenter med bosted i Oslo slik at alle bydelene i Oslo var representert. Av 3204 kontaktede var det 1000 som svarte, en svarprosent på 31 prosent. På grunn av utfordringer med å nå de yngste respondentene er utvalget litt eldre enn befolkningen, og vi bruker vektor basert på kjønn, alder (firedelt) og region i Oslo (firedelt) for å veie opp for skjevheter i utvalget. Tabell 1 oppgir antall respondenter per bydel sortert etter antall respondenter. Om vi ser bort fra Sentrum og Marka, ser vi at antall respondenter varierer fra 26 i Stovner til 108 i Gamle Oslo.

Tabell 1: Antall respondenter per bydel

Bydel	Antall
Gamle Oslo	108
Grünerløkka	97
Østensjø	94
Sagene	92
Frogner	80
Nordstrand	71
Nordre Aker	67
Alna	61
Ullern	59
Vestre Aker	54
St. Hanshaugen	53
Søndre Nordstrand	48
Bjerke	43
Grorud	37
Stovner	26
Marka	7
Sentrum	3
Totalt	1000

Mange av spørsmålene i undersøkelsen er identiske med spørsmål som er brukt i tidligere frivillig innsats-undersøkelser. De handler om deltakelse i frivillig arbeid, medlemskap i organisasjoner, rekruttering til frivillighet, frivillig innsats for barn og punktfrivillighet (slik som på festivaler).

Vi har gjort to endringer i forhold til de tidligere undersøkelsene som påvirker resultatene. Den ene endringen gjelder innbyggertallet i Oslo, som er beregnet på en ny måte. Den andre gjelder dataene i rapporten. Denne gangen er de hentet fra en nettbasert spørreundersøkelse, mens de tidligere er samlet inn gjennom telefonintervjuer. Den førstnevnte endringen handler om hvordan resultatene fra spørreundersøkelsen blir brukt til å beregne tall for befolkningen i hele byen. Tidligere tok man utgangspunkt i innbyggertallet for hele Oslo når man regnet ut hvor mange innbyggere andelen frivillige utgjorde. I denne rapporten tar vi derimot utgangspunkt i antall innbyggere over 18 år. Spørreundersøkelsen har bare gått til innbyggere over 18 år, og vektene er utregnet for å gi et representativt utvalg av disse innbyggerne. Dermed brukes et litt lavere tall enn det som var utgangspunktet sist. Dette gir et konservativt estimat ettersom mange under 18 år også utfører frivillig arbeid. Likevel mener vi det er bedre å være litt konservative enn å være for optimistiske. Tallene fra rapporten fra 2020 er omregnet når de refereres her, slik at også de gjelder innbyggere over 18 år istedenfor hele befolkningen. Konsekvensene av denne

endringen er små ettersom mange av tallene i rapporten er prosentandeler og dermed ikke påvirket av innbyggertall.

Den andre endringen gjelder som nevnt måten dataene som rapporten er basert på, er samlet inn. Den forrige rapporten (Arnesen, 2020) er basert på data fra frivillig innsats-undersøkelsen fra 2017. Den gangen ble dataene samlet inn via telefonintervjuer. Denne gangen er dataene samlet inn via et spørreskjema på internett. Dette synes å ha konsekvenser for resultatene som både kan være forårsaket av såkalt «social desirability bias» og av intervjuereffekter. «Social desirability bias» er tendensen respondenter har til å ville framstå positivt i intervjuerens øyne (Bursztyn et al., 2025). Dette fører til at de i større grad avgir svar som de oppfatter som sosialt ønskelige, og det har betydning når de svarer på telefon, men ikke nødvendigvis når de svarer på nett.

Telefonintervjuer kan også påvirke svarene på en annen måte, nemlig ved at telefonintervjueren kan oppklare eventuelle spørsmål fra respondenten. Respondenten kan dermed få oppklart hva spørsmålene egentlig betyr, og dette kan påvirke svarene systematisk. Uavhengig av årsak er andelen som oppgir at de har utført frivillig arbeid, større i spørreundersøkelser via telefon enn via internett. Tabell 2 viser andelen som oppgir at de har gjennomført frivillig arbeid i Norge og Oslo, i seks spørreundersøkelser i perioden 2017–2025. Som vi ser, er det et gjennomgående trekk at andelen er høyere i telefonundersøkelsene enn i de nettbaserte undersøkelsene. Vi ser at respondentene i (telefon)undersøkelsen som ble brukt i forrige rapport (2017 i tabellen), oftere oppgir at de har gjort frivillig arbeid, enn respondentene i (nett)undersøkelsen i 2019. Denne tendensen fortsetter i 2023 der vi har to undersøkelser, én på nett og én på telefon, med en forskjell på 4 prosentpoeng i hele Norge og 7 prosentpoeng i Oslo.

Når vi sammenlikner resultatene fra den nettbaserte spørreundersøkelsen i 2025, som brukes i denne rapporten, med resultatene fra den nettbaserte spørreundersøkelsen i 2023, er det en forskjell på 2,6 prosentpoeng i den frivillige deltakelsen. Denne forskjellen er statistisk signifikant, noe som betyr at vi er relativt sikre på at det er en faktisk forskjell mellom svarene i de to rundene. Når vi sammenlikner med de to nettbaserte undersøkelsene i 2019, er forskjellene både mindre, det vil si på 2,3 prosentpoeng, og større, det vil si på 2,8 prosentpoeng. Likevel er ikke disse statistisk signifikant forskjellige fra 2025-undersøkelsen, og det er usikkert om disse forskjellene bare er forårsaket av tilfeldig variasjon. Uansett årsak ser vi altså at respondentene oppgir mindre frivillig aktivitet i nettbaserte spørreundersøkelser. Andelen som oppga at de var frivillige, i spørreundersøkelsen i 2025, er også lavere enn i 2023, men forskjellene mellom 2025 og 2017 er sannsynligvis for store siden 2017-tallene kommer fra en telefonundersøkelse.

Tabell 2: Andelen som oppgir å ha gjort frivillig arbeid siste år, i seks ulike undersøkelser¹

År	Metode	Norge	Oslo
2017	telefon	63,0 %	62,0 %
2019	nett	57,3 %	53,7 %
2019	nett		54,2 %
2023	telefon	61,7 %	61,3 %
2023	nett	54,8 %	54,0 %
2025	nett		51,4 %

Organisasjonsundersøkelsen

Den andre undersøkelsen som er brukt i denne rapporten, er organisasjonsundersøkelsen som gjennomføres av Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. Denne ble sist gjennomført i 2023 og ble da sendt til alle organisasjoner i Frivillighetsregisteret per e-post. Vi har hentet ut organisasjonene som er registrert i Oslo, fra denne undersøkelsen. Av de omtrent 3200 organisasjonene i Oslo var det ca. 500 som svarte. I organisasjonsundersøkelsen fikk organisasjonene blant annet spørsmål om egen økonomi, det vil si utgifter og inntekter, og om bruk av kommunens lokaler. En utfordring med å ta utgangspunkt i Frivillighetsregisteret er at det kan inneholde opplysninger om sovende eller døde organisasjoner. Siden det ikke finnes noe system for å avdekke dette og organisasjonene har få insentiver til å slette oppføringen, betyr det noen av organisasjonene i registeret kan være ikke-fungerende. En annen utfordring er at en del av organisasjonene som er basert i Oslo, primært har et nasjonalt nedslagsfelt. Disse er tatt ut av datasettet og brukt i en egen analyse, slik at resultatene ikke påvirkes av at disse svarer for sine nasjonale avdelinger.

Frivillighetsregisteret

Til slutt er det brukt data fra Frivillighetsregisteret, som er et register over frivillige organisasjoner i Norge. Dette registeret dekker ikke alle organisasjoner, da det ikke er noe krav om å registrere seg. Men siden mange offentlige støtteordninger krever en slik registrering, vil det i stor grad dekke det norske organisasjonslandskapet, i hvert fall formaliserte organisasjoner. Forrige rapport (Arnesen, 2020) var basert på en datainnsamling som ble gjennomført manuelt i to bydeler (Grorud og Nordstrand), og den gangen ble det antatt at disse dataene var representative for hele byen. Som vi skal se, er ikke resultatene så veldig forskjellige med metoden som er brukt i denne studien, men det kan tenkes at den forrige rapporten i større grad klarte å fange opp små

¹ De seks spørreundersøkelsene i tabellen er spørreundersøkelsen som ble gjennomført for dette prosjektet i 2025, Frivillig innsats-undersøkelsen 2017 gjennomført av Statistisk sentralbyrå, Frivillig innsats-undersøkelsen 2019 gjennomført av Verian, Tros- og livssynsundersøkelsen 2019 gjennomført av Verian og Frivillig innsats-undersøkelsen 2023 som ble gjennomført av både Statistisk sentralbyrå og Verian.

og uformelle organisasjoner enn det vi gjør når vi nå tar utgangspunkt i Frivillighetsregisteret. Ved å bruke Frivillighetsregisteret kan vi dessuten være sikker på at vi har dekket organisasjoner fra hele byen. Dataene fra Frivillighetsregisteret er også supplert med data fra Enhetsregisteret. Det inneholder blant annet informasjon om ansattforhold i organisasjonene fra AA-registeret, som alle arbeidsgivere må oppgi opplysninger til. Dermed får vi vite hvor mange ansatte organisasjonene har. Frivillighetsregisteret og Enhetsregisteret er koblet til organisasjonsundersøkelsen basert på organisasjonsnummer.

Dataene fra Enhetsregisteret som er brukt i denne rapporten, er fra 2023. Det er to årsaker til dette. For det første har Enhetsregisteret sluttet å oppgi antall ansatte i enheter med få ansatte, noe som særlig rammer organisasjoner. Oppdaterte data fra 2025 inneholder informasjon om antall ansatte for omtrent hundre færre organisasjoner i Oslo enn dataene fra 2023. I tillegg er organisasjonsundersøkelsen fra 2023, og det er hensiktsmessig å bruke data om organisasjonene fra samme periode for begge datakildene. Dette gjør at dataene om deltid og heltid i organisasjonene er fra det samme året som dataene om antall ansatte fra Enhetsregisteret, nemlig 2023.

Endringer i datakilder siden forrige rapport

De tre datakildene som er brukt i denne rapporten, skiller seg litt fra datakildene som er brukt i de to tidligere rapportene (Arnesen & Sivesind, 2014; Arnesen, 2020), noe som gjør at resultatene ikke alltid er direkte sammenliknbare. Som vi har sett, er denne rapporten basert på data fra en nettbasert spørreundersøkelse, mens de tidligere rapportene er basert på data fra telefonintervjuer. Når det gjelder data på organisasjonsnivå, er den største forskjellen at det nå er samlet inn informasjon fra hele Oslo, mens denne informasjonen tidligere ble samlet inn fra to bydeler, som så ble behandlet som representative for resten av byen. De nye dataene er mer treffsikre for byen som helhet. Det er imidlertid mulig at de tidligere rapportene i større grad fanget opp hele bredden i organisasjonslandskapet i Oslo, mens dagens rapport i større grad fanger opp de mest formaliserte organisasjonene. Siden Frivillighetsregisteret er brukt som utgangspunkt, kan det hende at en del mindre formalisert frivillighet som ble fanget opp av den bydelsbaserte tellingen i 2020, ikke blir inkludert.

Oversikt over organisasjonstyper

I denne rapporten blir resultatene delt inn etter ulike organisasjonstyper. Vi tar utgangspunkt i ICNPO-systemets (The International Classification of Nonprofit Organizations) inndeling, som også samsvarer med inndelingen som brukes i Frivillighetsregisteret. ICNPO er et system utviklet av Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector-prosjektet. Systemet kategoriserer organisasjoner i ulike typer etter hvilke målsettinger de har. I Norge er systemet brukt i Frivillighetsregisteret, der organisasjoner blir bedt om å klassifisere seg i ulike kategorier. Vi har slått sammen et par kategorier i denne rapporten. Dette gjelder

barne- og ungdomsorganisasjoner og mangfold og inkludering, og disse er lagt under henholdsvis hobby og fritid og rettighets- og støttearbeid.

Tabell 3: Inndelingen i ulike typer organisasjoner som er brukt i rapporten

Kategori	Beskrivelse
Kultur og fritid	
Kunst og kultur	musikk, teater og dans, kunst og arkitektur, historie, litteratur og språk, tidsskrifter og medier, andre kulturaktiviteter
Idrett	alle typer idrett, sport og trim, også skytterlag, bedriftsidrett og idrett for personer med nedsatt funksjonsevne
Hobby og fritid	friluftsliv og speideren, motor- og båtforeninger, dyreeierklubber, pensjonistlag, sosiale klubber, hagelag, rollespill, dataspill, brettspill, andre hobby- og fritidsaktiviteter
Velferd	
Utdanning	skoler og studieforbund, opplysningsforbund og foreninger som fremmer og formidler forskning
Helse, pleie og redningsarbeid	helsetjenester, alternativ medisin og redningsarbeid
Sosiale tjenester	selvhjelp, familierådgivning, krisesentre- og telefoner
Samfunnsrettede	
Miljø-, natur- og dyrevern	foreninger for områdevern og forvaltning og dyrevern
Rettighets- og støttearbeid	organisasjoner for funksjonshemmede og syke, utsatte og marginaliserte grupper, innvandrere og etniske grupper, forbrukere, politiske bevegelser og partier
Politiske organisasjoner	partier
Fremme av frivillighet	interesseorganisasjoner for frivillighet og frivillighetssentraler
Internasjonalt arbeid	internasjonale vennskaps- og utvekslingsprogrammer og internasjonalt nødhjelps- og bistandsarbeid
Bolig og økonomi	
Bo- og lokalmiljø	grendelag, velforeninger, forsamlingshus og borettslag
Yrkes-, bransje- og fagforeninger	bransjeorganisasjoner, profesjonsforbund og fagforeninger
Tro og livssyn	
Tro og livssyn	tros- og livssynssamfunn og misjonsorganisasjoner
Andre	ikke klassifisert andre steder

3 Frivillig sektor i Oslo

I dette kapittelet undersøker vi ulike sider ved frivillig sektor i Oslo. Vi begynner med å gi en oversikt over det frivillige arbeidet i Oslo i stort. Hvor mange timer med frivillig arbeid er det snakk om, og hvor mye frivillig arbeid gjør den jevne Oslo-beboer? Deretter ser vi på fordelingen av frivillige, frivillige årsverk og medlemskap mellom de ulike organisasjonstypene basert på spørreundersøkelsen. Deretter går vi gjennom organisasjonsundersøkelsen – først fordelingen av lokale organisasjoner i Oslo og så fordelingen av Oslo-baserte nasjonale organisasjoner. Etter denne delen går vi gjennom fordelingen av inntekter og utgifter og beregner antall ansatte. Deretter følger en undersøkelse av bruken av kommunens lokaler. Til slutt tar vi utgangspunkt i den nettbaserte spørreundersøkelsen fra 2025 for å se på forskjeller i frivillig innsats på individnivå. Vi er særlig interessert i å finne ut om innvandrerbakgrunn eller bydelstilhørighet har betydning.

Nøkkeltall om frivillig arbeid i Oslo

Tabell 4 inneholder nøkkeltall for frivillig sektor i Oslo basert på spørreundersøkelsen fra 2025. Vi har beregnet antall fulltidsårsverk som den frivillige innsatsen resulterer i, det totale antallet frivillige timer, timer per innbygger og per frivillig, andelen som er frivillig, og hvor mange organisasjoner man er frivillig i (antall innsatser). Vi ser at resultatene er relativt stabile over tid. Antall fulltidsårsverk i frivillig sektor har økt med omtrent 4 prosent eller 600 årsverk. Det betyr at antall timer også har økt, og dette tallet økte med i underkant av én million timer mellom 2019 og 2025. Antall timer per innbygger er helt stabilt i perioden, noe som indikerer at økningen primært har vært drevet av antall innbyggere og ikke av en økning i hvor mange timer hver innbygger legger ned.

Utviklingen er ikke like positiv når det gjelder andelen som er frivillig, og antall timer denne gruppa arbeider frivillig i snitt. Andelen som er frivillig, har gått ned fra 62 prosent til 51 prosent. Som drøftet i metodekapittelet ser dette ut til å handle mye om «social desirability bias», at respondenter som blir intervjuet på telefon, er mer tilbøyelige til å avgi svar som de oppfatter som sosialt ønskelige. I seks spørreundersøkelser oppgir de som svarer på internett, konsekvent at de gjør mindre frivillig arbeid enn de som svarer på telefon (slik som i 2017), men vi kan ikke være sikre på at det ikke også er en nedgang over tid. Tallet her er lavere enn i alle de tidligere undersøkelsene, også de som ble gjennomført på nett.

Vi finner et noe høyere antall timer i 2025 enn i 2017. Siden andelen som er frivillig, har sunket, betyr dette at antall timer per frivillig har økt. I 2017 jobbet hver frivillig i snitt 82 timer, mens dette tallet økte til 106 timer i 2025. Til slutt har også antall innsatser, det vil si hvor mange organisasjoner man er frivillig i, gått ned både per frivillig og per innbygger. Det økte timetallet avspeiler

dermed ikke at de frivillige jobber i flere organisasjoner. De jobber heller mer, men i færre organisasjoner enn før. Dette kan kanskje kobles til vridningen mot en aktivitetsorientering av frivilligheten. Det kan virke som om de frivillige konsentrerer seg om færre aktiviteter enn tidligere, uten at det ser ut til å påvirke hvor mange timer de arbeider. Vi finner også noe færre medlemskap per innbygger enn før. I 2019 oppga respondentene å være medlem av 1,5 organisasjoner i snitt, mens dette tallet nå er nesten 1,4.

Tabell 4: Nøkkeltall om frivillig innsats

	2017	2025
Antall fulltidsårsverk	15 389	16 004
Antall timer	26 207 295	27 126 714
Timer per innbygger	53	53
Timer i snitt per frivillig	82	106
Andel som er frivillig	62 ¹	51 ¹
Antall innsatser er innbygger	1,3	0,85
Antall innsatser per frivillig	2,13	1,65
Medlemskap per innbygger	1,48	1,35

¹ Se også drøftingen av forskjellene i metodekapittelet

Frivillig innsats blant Oslos innbyggere

I den følgende delen ser vi på hvor mye frivillig innsats befolkningen i Oslo legger ned for ulike typer organisasjoner. Først viser vi fordelingen av frivillige og frivillige årsverk for de ulike organisasjonstypene. Dette gir et bilde av hvor den frivillige innsatsen blir gjennomført i Oslo. Deretter beregner vi antall organisasjonsmedlemskap i byen og andelen for hver organisasjonstype. I begge analysene blir tallene for 2025 sammenliknet med tallene i forrige rapport fra 2017.

Fordeling av frivillige og frivillige årsverk på ulike kategorier

Tabell 5 gir en oversikt over andelen av antall frivillige og andelen av antall frivillige årsverk i organisasjonene i hver organisasjonskategori, både de overordnede kategoriene og underkategoriene. Det generelle mønsteret er at det er en sammenheng mellom andelen frivillige og andelen årsverk. Organisasjoner med en høy andel frivillige har også en høy andel arbeidstimer. Dette gir selvfølgelig mening siden det er de frivillige som arbeider for organisasjonene. Med færre frivillige blir det færre hender å fordele arbeidet på, og det blir utført mindre arbeid. Det er imidlertid noen organisasjonskategorier som har en høyere andel frivillige enn frivillige årsverk og motsatt. Kultur og fritid og velferd er eksempler på det første. I disse organisasjonene er andelen frivillige årsverk større enn andelen frivillige som organisasjonene organiserer. Innenfor kultur og fritid er forskjellen størst i idrettsorganisasjoner og hobby- og fritidsorganisasjoner. Her er andelen frivillige årsverk i snitt litt mer enn

1 prosentpoeng høyere enn andelen frivillige. Blant organisasjoner som driver med velferd, er det også en høyere andel frivillige årsverk enn det er andel medlemmer i alle underkategorier, og igjen er det litt mer enn 1 prosentpoengs forskjell i andeler.

Sammenlikner vi bakover i tid, ser vi at det har vært en nedgang både i andelen frivillige og i andelen frivillige årsverk innenfor kultur og fritid. Nedgangen i andelen frivillige er relativt liten i kategorien som helhet (ca. 1 prosentpoeng), men i kunst- og kulturorganisasjonene er nedgangen på 3 prosentpoeng. I hobby- og fritidsorganisasjonene er det imidlertid en liten økning på over 1 prosentpoeng. Om vi ser på de frivillige årsverkene, er endringene større, også i idrettsorganisasjonene. Den totale nedgangen i frivillige årsverk er på over 4 prosentpoeng, og dette er drevet av en stor nedgang på over 5 prosentpoeng i idrettsorganisasjonene. Kunst- og kulturorganisasjonene opplever også en nedgang som speiler nedgangen i andelen frivillige, fra 12 til 9 prosent. Det motsatte er tilfellet i hobby- og fritidsorganisasjonene, som opplever en økning på 50 prosent, fra 8 til 12 prosent, i andelen frivillige årsverk.

Når det gjelder velferd, er mønsteret motsatt. Her er det en økning i andelen frivillige og en enda større økning i andelen frivillige årsverk. Økningen i andelen frivillige er drevet av en økning i andelen som er frivillige i sosiale tjenester. I denne typen organisasjoner har andelen frivillige økt med 2 prosentpoeng, fra 4 til 6 prosent. Samtidig har andelen timer også økt litt, det vil si fra 5 til 7,6 prosent. Det er interessant at nedgangen i andelen som er frivillige i utdanningsorganisasjoner, ikke avspeiles i en nedgang i andelen frivillige årsverk. Derimot har andelen frivillige årsverk økt med 4 prosentpoeng, fra 5 til 9 prosent.

Innenfor de andre organisasjonskategoriene – samfunnsrettede organisasjoner, organisasjoner som driver med bolig og økonomi, trossamfunn og kategorien andre – er mønsteret i 2025 motsatt. Her er det i de fleste organisasjonene en høyere andel frivillige enn frivillige årsverk. Om vi ser på underkategoriene, gjelder dette alle organisasjonstypene innenfor samfunnsrettede organisasjoner utenom politiske partier. I de politiske partiene blir det lagt ned en større andel arbeidstimer enn det er frivillige. En sannsynlig forklaring på dette kan være at 2025 var et valgår, og at undersøkelsen ble gjennomført i valgkampen. De som er frivillige i politiske partier, har dermed sannsynligvis vært mer aktive enn om undersøkelsen hadde blitt gjennomført i et vanlig år. Vi ser også at det samme var tilfelle i 2017.

Når det gjelder endringer over tid, ser vi at det er en nedgang innenfor samfunnsrettede organisasjoner. Dette er imidlertid bare drevet av en nedgang i organisasjoner som driver med internasjonalt arbeid, fra 5 til 1,4 prosent. For de tre andre organisasjonstypene er det en viss økning i andelen frivillige. Om vi ser på årsverkene de frivillige legger ned, er det en svært liten nedgang generelt for denne typen organisasjoner. Som for andelen frivillige er andelen internasjonalt arbeid mindre, mens en større andel av årsverkene går til miljø-, natur- og dyrevern og, som nevnt, til politiske partier.

Innenfor bolig og økonomi er det en stabil andel frivillige og en økning i andelen frivillige årsverk. Stabiliteten på overordnet nivå skjuler en ganske stor vridning av de frivillige, hvor borettslag går fra 7 til 17 prosent av de frivillige og velforeninger fra 15 til 7 prosent. I yrkes-, bransje- og fagforeningene er det en liten reduksjon på litt over 1 prosentpoeng i andelen frivillige. Om vi ser på andelen frivillige årsverk, er det en liknende økning i borettslagene, fra 5 til 13,6 prosent. I velforeningene er det ikke noen stor endring fra tidligere i andelen frivillige årsverk, men en liten reduksjon fra 7 til 6,4 prosent. I yrkes-, bransje- og fagforeningene er det en stor reduksjon i andelen frivillige årsverk, og i 2025 er andelen kun 3 prosent, mot 8 prosent i 2017.

Innenfor tros- og livssynsorganisasjoner er det en liten reduksjon i andelen frivillige, fra 5 til 4 prosent. Når det gjelder andelen frivillige årsverk, er det imidlertid en stor endring, og mens 10 prosent av de frivillige årsverkene fant sted i denne typen organisasjoner i 2017, er tallet nå under 4 prosent. Til slutt ser vi at det er en stor økning, fra 1 til 4 prosent, i andelen som er frivillige i organisasjoner i kategorien andre, men at dette ikke avspeiler seg i en like stor økning i andelen frivillig arbeid, som bare går fra 3 til 3,7 prosent.

Tabell 5 Fordelingen av andelen frivillige og andelen frivillige årsverk i ulike organisasjonstyper

Kategori	Fordeling av frivillige			Fordeling av frivillige årsverk		
	2017	2025	Diff.	2017	2025	Diff.
Kultur og fritid	36 %	34,8 %	–1,2 pp.	42 %	37,6 %	–4,4 pp.
Kunst og kultur	12 %	9,0 %	–3,0 pp.	12 %	9,0 %	–3,0 pp.
Idrett	15 %	15,2 %	0,2 pp.	22 %	16,6 %	–5,4 pp.
Hobby og fritid	9 %	10,6 %	1,6 pp.	8 %	12,0 %	4,0 pp.
Velferd	17 %	18,3 %	1,3 pp.	16 %	22,4 %	6,4 pp.
Utdanning	9 %	8,0 %	–1,0 pp.	5 %	9,1 %	4,1 pp.
Helse, pleie og redningsarbeid	4 %	4,2 %	0,2 pp.	6 %	5,6 %	–0,4 pp.
Sosiale tjenester	4 %	6,1 %	2,1 pp.	5 %	7,6 %	2,6 pp.
Samfunnsrettede	12 %	10,5 %	–1,5 pp.	10 %	9,6 %	–0,4 pp.
Miljø-, natur- og dyrevern	2 %	2,7 %	0,7 pp.	1 %	2,0 %	1,0 pp.
Rettighets- og støttearbeid	2 %	2,4 %	0,4 pp.	2 %	2,0 %	0,0 pp.
Politiske partier	3 %	4,0 %	1,0 pp.	2 %	4,5 %	2,5 pp.
Internasjonalt arbeid	5 %	1,4 %	–3,6 pp.	4 %	1,2 %	–2,8 pp.
Bolig og økonomi	28 %	28,2 %	0,2 pp.	20 %	23,0 %	3,0 pp.
Borettslag	7 %	16,8 %	9,8 pp.	5 %	13,6 %	8,6 pp.
Velforeninger	15 %	6,7 %	–8,3 pp.	7 %	6,4 %	–0,6 pp.
Yrkes-, bransje- og fagforeninger	6 %	4,7 %	–1,3 pp.	8 %	3,1 %	–4,9 pp.
Tro og livssyn	5 %	4,2 %	–0,8 pp.	10 %	3,8 %	–6,2 pp.
Andre	1 %	4,0 %	3,0 pp.	3 %	3,7 %	0,7 pp.
Totalt	99 %	100 %		100 %	100 %	
Antall svar	276	1 000		276	1 000	

Organisasjonsmedlemskap

Vi har sett på fordelingen av frivillig arbeid og frivillige i organisasjoner i Oslo. Antall medlemskap i organisasjoner er et annet mål på den frivillige aktiviteten i Oslo. Fordelingen av medlemskap mellom ulike organisasjonstyper gir en indikasjon på hvilke typer organisasjoner som står sterkt. Vi har beregnet antall medlemskap i ulike organisasjonstyper med utgangspunkt i spørreundersøkelsen som er gjennomført i forbindelse med denne rapporten. Den bygger som nevnt

på et representativt utvalg Oslo-beboere. Beregningen er ikke avgrenset til medlemskap i Oslo-baserte organisasjoner; respondentene er spurt om medlemskap generelt. Det er dermed sannsynlig at en del av medlemskapene ikke er i spesifikt Oslo-baserte organisasjoner.

Tabell 6 viser først at det er et relativt stabilt antall medlemskap i Oslo. Til tross for en litt økende befolkning er det en liten nedgang i antall medlemskap, men denne nedgangen er svært liten. Når det gjelder andelen medlemskap innenfor de ulike overordnede organisasjonskategoriene, er denne også relativt stabil mellom 2017 og 2025. Det er en økning i andelen medlemskap i kultur- og fritidsorganisasjoner (fra 24 til 27 prosent) og velferdsorganisasjoner (fra 10 til 14 prosent), og som nevnt er det en nedgang i tros- og livssynsorganisasjonene (fra 15 til 9 prosent). Innenfor samfunnsrettede organisasjoner ligger andelen stabilt på 20 prosent. Også innenfor bolig og økonomi er andelen medlemskap stabil (det er en liten økning fra 20 til 21 prosent), mens organisasjoner i andre-kategorien står for 2 prosent begge årene.

Om vi bare ser på den siste kolonnen, som viser differansen i prosentpoeng, varierer denne mellom 1 og 2 prosent i de fleste organisasjonstypene. De største økningene har skjedd i andelen medlemskap i hobby- og fritidsorganisasjonene, som har økt med 3 prosentpoeng, og i utdanningsorganisasjonene, som har økt med 2 prosentpoeng. Kategorien som imidlertid skiller seg ut med en sterk nedgang, er tro og livssyn, som både har gått ned fra 15 til 9 prosent og hatt en stor nedgang i det beregnede antallet medlemmer, fra over 120 000 til litt over 70 000. Endringen er imidlertid noe mindre om vi tar utgangspunkt i tallene fra 2009, da 11 prosent oppga å være medlem av et trossamfunn. Fra 2009 er også nedgangen i det beregnede antallet mindre. Mens (den nye) utregningen gir 84 500 i 2009, er tallet her 70 000 og nedgangen dermed mindre dramatisk selv om innbyggertallet i Oslo også har økt i mellomtiden.

Om vi sammenstiller resultatene her med andre registre, er det ikke så lett å finne igjen den store nedgangen. Antallet som oppgir å være medlem av en tros- og livssynsorganisasjon, er langt under Den norske kirkes medlemstall i Oslo (426 000 i 2024)², og kirkens medlemstall har heller ikke falt med mer enn 20 000 siden 2019. Ser vi på trossamfunn som får statsstøtte i Oslo, er det også en økning i antall medlemmer mellom 2018 og 2020, og totalantallet (uten Den norske kirke) er over 450 000 i Oslo, men dette inkluderer flere nasjonale trossamfunn.³ Selv om formuleringen i spørreundersøkelsen eksplisitt nevnte Den norske kirke, er det sannsynlig at mange av respondentene ikke har oppgitt at de er medlemmer der selv om de er det.⁴ Som nevnt i metodekapittelet er det mulig at forskjellen i innsamlingsmetode også har noe å si her. Kanskje flere har oppgitt å være medlem i et trossamfunn når de har snakket med en intervjuer

² Se [Statistisk sentralbyrå](https://www.ssb.no/statbank/sq/10118095) <https://www.ssb.no/statbank/sq/10118095>.

³ Noen eksempler på trossamfunn i Oslo som dekker større deler av landet, er Svenska Kyrkan i Norge, Misjonskirken Norge, Det Norske Baptistsamfunn og Metodistkirken i Norge.

⁴ En del av spørsmålet var formulert slik: «Religion og livssyn, inkludert Den norske Kirke (Organisasjoner tilknyttet den norske kirke, misjon, protestantisk frikirke, andre religioner, livssynsorganisasjoner, også ikke-religiøse som humanetisk forbund).»

som kunne forklare hva det innebar, for eksempel å være medlem av Den norske kirke.

Om vi undersøker andelen som er medlem i en tros- og livssynsorganisasjon etter alder, er andelen ganske mye lavere blant dem under 30 år (5 prosent) enn blant eldre respondenter (fra 12 prosent blant dem mellom 30 og 44 år og 16 prosent blant dem over 60 år). Denne forskjellen er imidlertid ikke stor nok til å forklare hele nedgangen i andelen som oppgir at de er medlem av en tros- og livssynsorganisasjon, mellom 2017 og 2025. Det virker også usannsynlig at «social desirability bias»-effekter bare skulle slå inn for denne kategorien medlemskap.

Tabell 6: Antall medlemskap i Oslo, 2017 og 2025

Kategori	2017		2025		Differanse	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosentpoeng
Kultur og fritid	196 074	24 %	214 301	27 %	18 227	3 pp.
Kunst og kultur	52 129	6 %	58 003	7 %	5 874	1 pp.
Idrett	93 351	11 %	84 572	11 %	–8 779	–0 pp.
Hobby og fritid	50 594	6 %	71 726	9 %	21 132	3 pp.
Velferd	77 454	10 %	111 973	14 %	34 519	4 pp.
Utdanning	23 023	3 %	36 088	5 %	13 065	2 pp.
Helse, pleie, redning	16 280	2 %	26 090	3 %	9 810	1 pp.
Sosiale tjenester	38 151	5 %	49 795	6 %	11 644	1 pp.
Samfunnsrettede	170 914	21 %	160 138	20 %	–10 776	–1 pp.
Miljø-, natur- og dyrevern	48 731	6 %	44 775	6 %	–3 956	–0 pp.
Rettighets- og støttearbeid	21 433	3 %	28 172	4 %	6 739	1 pp.
Politiske partier	50 539	6 %	44 306	6 %	–6 233	–0 pp.
Internasjonalt arbeid	50 211	6 %	42 885	5 %	–7 326	–1 pp.
Bolig og økonomi	229 511	28 %	228 076	29 %	–1 435	1 pp.
Velforeninger	30 313	4 %	35 457	4 %	5 144	0 pp.
Borettslag	108 808	13 %	97 143	12 %	–11 665	–1 pp.
Nærings- og arbeidsliv	90 390	11 %	95 476	12 %	5 086	1 pp.
Tro og livssyn	122 958	15 %	70 273	9 %	–52 685	–6 pp.
Andre	15 403	2 %	13 196	2 %	–2 207	–0 pp.
Totalt	812 314	100 %	797 957	100 %	–14 357	0 pp.
Antall svar	276		1000			

Organisasjoner i Oslo

I den følgende delen bytter vi studieobjekt og ser på organisasjonene selv. Først undersøker vi antall lokale organisasjoner i Oslo. Deretter undersøker vi nasjonale organisasjoner med base i Oslo. I begge delene sammenlikner vi tall fra organisasjonsundersøkelsen i 2023 med tallene fra forrige rapport fra 2019.

Lag og foreninger på lokalt nivå

Vi begynner med å gi en oversikt over organisasjonene på lokalt nivå i Oslo. Vi tar utgangspunkt i organisasjonene som er registrert i Frivillighetsregisteret. Som nevnt i metodekapittelet er dette en litt annen metode enn tidligere, og vi kan ikke forvente at resultatene vi får i denne rapporten, er helt sammenliknbare med resultatene i forrige rapport. Forrige rapport var basert på en fulltelling av antall organisasjoner i to bydeler (Grorud og Nordstrand) med en påfølgende aggregering til hele byen. Den forrige tellingen i de to bydelene ga sannsynligvis en bedre oversikt over mindre formaliserte foreninger enn resultatene her, og det kan hende at dette påvirker funnene. Nå har vi imidlertid en oversikt over foreninger fra hele byen, og vi trenger ikke anta at to bydeler er representative for resten. Noen av organisasjonene her vil antakelig ha et bredere nedslagsfelt og dekke området rundt Oslo i tillegg. Siden denne typen organisasjoner sannsynligvis er mindre tilbøyelige til å ha Grorud eller Nordstrand som sitt primære tilholdssted, antar vi at disse ikke var med sist.

Tabell 7 viser hvor mange organisasjoner og foreninger i Frivillighetsregisteret som holder til i Oslo. Tallene fra forrige rapport er lagt inn under 2019-kolonnen. Vi ser at det er en nedgang i antall organisasjoner og en viss endring i sammensetningen. Mens beregningen i 2019 viste at det var litt over 7000 organisasjoner, finner vi nå nesten 6000 organisasjoner. Selv om dette er færre enn i 2019, er det fortsatt mange flere enn i 2009, da det ble beregnet at det var 4000. Det er store endringer i datainnsamlingsmetode siden sist, og det er ikke mulig å vite om nedgangen handler om faktiske endringer eller om endringen i datainnsamlingsmetode. Siden det likevel er ganske like tall, og siden vi finner ganske stabile mønstre senere i denne rapporten, tolker vi ikke dette som noen forvitring av frivilligheten i byen.

Når det gjelder de ulike kategoriene, er kultur- og fritidsfeltet fortsatt størst med over halvparten (56 prosent) av organisasjonene. Her er det en nedgang i antallet og andelen som driver med idrett, mens de to andre underkategoriene er stabile i antall og øker i andel. Antallet og andelen organisasjoner på velferdsfeltet har vokst, og dette gjelder særlig innenfor utdanning, men også innenfor sosiale tjenester. Samfunnsrettede organisasjoner har også økt i antall og andel, og særlig rettighets- og støttearbeid og internasjonalt arbeid har økt i antall og andel siden forrige datainnsamling. Denne økningen er sannsynligvis koblet til endringen i innsamlingen av data – fra å bli samlet inn på bydelsnivå har dataene denne gangen blitt samlet inn fra hele byen. Mange av organisasjonene i denne kategorien holder til i sentrum og ikke i enkeltbydeler. Det har også vært en nedgang på bolig- og økonomifeltet, og både antall organisasjoner som jobber med bo- og lokalmiljø, og antall yrkes-, bransje- og

fagforeninger har gått ned. Her må det nevnes at økonomisk orienterte organisasjoner ikke alltid har adgang til eller svake insentiver for å melde seg inn i Frivillighetsregisteret. Dermed kan endringen i datainnsamlingsmetode forklare noe av nedgangen i denne kategorien organisasjoner.

Til slutt er det en reduksjon både i tros- og livssynskategorien og i andre-kategorien. Innenfor tro og livssyn følger dette en reduksjon i forrige rapport. Siden 2009 har kategorien gått fra 13 til 5 prosent i våre analyser. Som vi skal se senere, finner vi en liknende nedgang i antallet som oppgir å være medlem av et tros- og livssynssamfunn, fra 15 til 9 prosent. Her er det en svakhet ved at et trossamfunn ikke er pålagt å være registret i Frivillighetsregisteret for å få statsstøtte. I Statsforvalterens oversikt over trossamfunn som får statsstøtte, er det færre trossamfunn, men trenden var økende mellom 2018 og 2020.⁵ På samme måte som tidligere vet vi ikke noe om aktivitetsnivået i foreningene, og noen av organisasjonene er antakelig sovende eller har begrenset aktivitet.

⁵ Se Statsforvalteren på <https://trussamfunn.statsforvalteren.no/tilskudd>. Det er ikke oppgitt nye tall etter 2020.

Tabell 7: Lag og foreninger på lokalt nivå i Oslo, 2019 og 2023

Kategori	2019		2025		Differanse	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosentpoeng
Kultur og fritid	4059	57 %	3327	56 %	-732	-1 pp.
Kunst og kultur	1167	16 %	1144	19 %	-23	3 pp.
Idrett	1622	23 %	944	16 %	-678	-7 pp.
Hobby og fritid	1270	18 %	1239	21 %	-31	3 pp.
Velferd	335	5 %	505	8 %	170	3 pp.
Utdanning	43	1 %	131	2 %	88	1 pp.
Helse, pleie og redningsarbeid	69	1 %	78	1 %	9	0 pp.
Sosiale tjenester	223	3 %	296	5 %	73	2 pp.
Samfunnsrettede	910	13 %	1428	24 %	518	11 pp.
Miljø-, natur- og dyrevern	94	1 %	98	2 %	4	1 pp.
Rettighets- og støttearbeid	481	7 %	860	14 %	379	7 pp.
Politiske organisasjoner	232	3 %	200	3 %	-32	0 pp.
Fremme av frivillighet	34	0 %	22	0 %	-12	0 pp.
Internasjonalt arbeid	69	1 %	248	4 %	179	3 pp.
Bolig og økonomi	1047	15 %	380	6 %	-667	-9 pp.
Bo- og lokalmiljø	815	11 %	261	4 %	-554	-7 pp.
Yrkes, bransje- og fagforeninger	232	3 %	119	2 %	-113	-1 pp.
Tro og livssyn	678	9 %	282	5 %	-396	-4 pp.
Andre	120	2 %	20	0 %	-100	-2 pp.
Totalt	7148	100 %	5942	100 %	-1206	

Fordeling av nasjonale organisasjoner i Oslo

Når vi retter blikket mot de nasjonale organisasjonene med base i Oslo, ser vi at mange av dem har et nasjonalt arbeidsområde. Vi finner færre nasjonale organisasjoner enn i forrige rapport, men vi har ikke gjennomført en ny fulltelling av de nasjonale organisasjonene, så det er mulig at noen av dem har blitt inkludert i tabellen med lokale organisasjoner ovenfor. Utgangspunktet for de nasjonale organisasjonene er lister fra 2019, og nedgangen fanger dermed primært opp organisasjoner som har opphørt å eksistere, og som ikke lenger er i Frivillighetsregisteret.

Om vi starter med totalen i tabell 8, ser vi at vi har litt færre organisasjoner i denne studien enn i forrige rapport. I 2019 var det nesten 1900 nasjonale

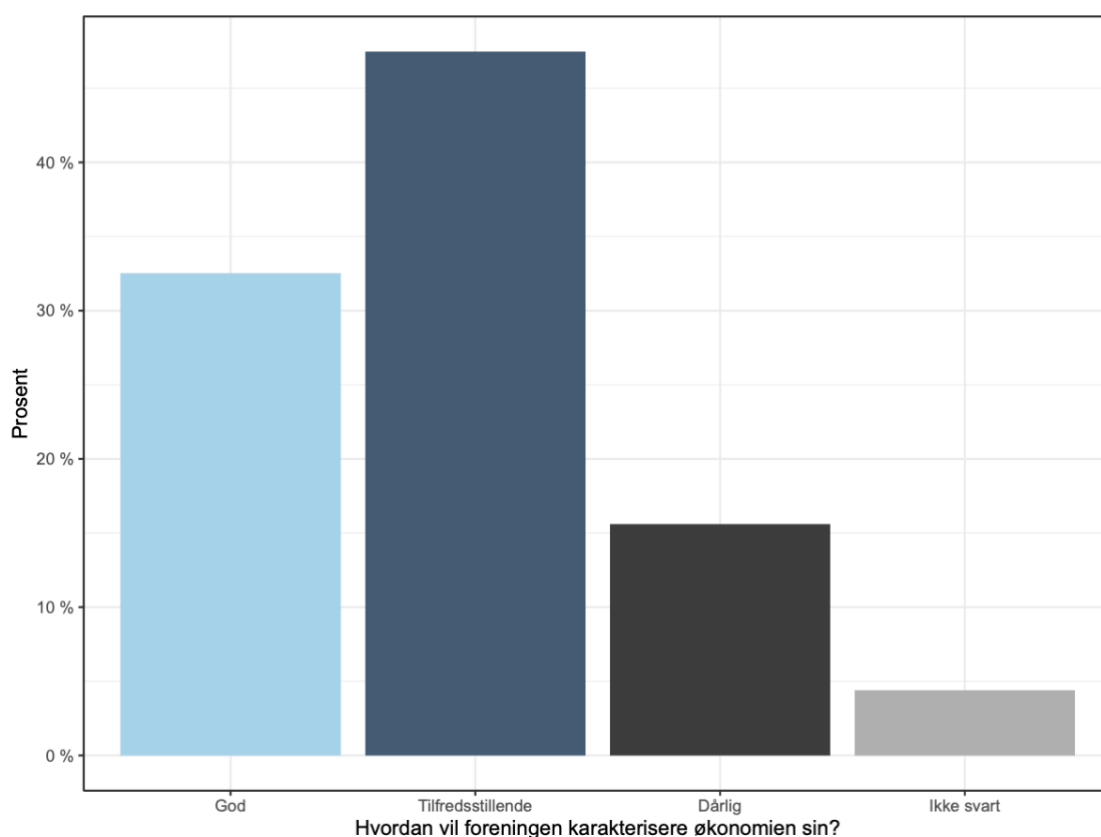
organisasjoner, mens vi i 2023 har litt over 1600. Når vi ser på fordelingen av nasjonale organisasjoner, ser vi imidlertid at det er små forskjeller når det gjelder de to første hovedkategoriene. Både innenfor kultur og fritid og velferd er det små endringer i andelen som hver kategori utgjør. For de fleste organisasjonskategoriene er det en nedgang i antallet selv om andelen holder seg stabil. Om vi går til samfunnsrettede organisasjoner, ser vi at det er en reduksjon i både andel og antall. Dette gjelder særlig innenfor rettighets- og støttearbeid, som har gått ned med over 100 organisasjoner. Siden dette var en kategori som vokste kraftig på lokalt nivå, er det sannsynlig at noen nasjonale organisasjoner har blitt telt på lokalt nivå isteden. Når det gjelder de andre kategoriene, er det en økning i antall organisasjoner som fremmer frivillighet, og i antall politiske organisasjoner. Antall organisasjoner som driver med internasjonalt arbeid, er også redusert, men ikke like sterkt i andel. Innenfor bolig og økonomi er det en reduksjon i antall organisasjoner selv om andelen har økt noe. Det samme gjelder tro og livssyn. Til slutt har andre-kategorien økt både i antall og andel.

Tabell 8: Fordelingen av nasjonale organisasjoner i Oslo, 2019 og 2025

Kategori	2019		2025		Differanse	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosentpoeng
Kultur og fritid	333	18 %	305	19 %	-28	1 pp.
Kunst og kultur	113	6 %	103	6 %	-10	0 pp.
Idrett	99	5 %	94	6 %	-5	1 pp.
Hobby og fritid	121	6 %	108	7 %	-13	1 pp.
Velferd	123	7 %	101	6 %	-22	-1 pp.
Utdanning	38	2 %	30	2 %	-8	-0 pp.
Helse, pleie og redningsarbeid	35	2 %	28	2 %	-7	-0 pp.
Sosiale tjenester	50	3 %	43	3 %	-7	-0 pp.
Samfunnsrettede	577	31 %	454	28 %	-123	-3 pp.
Miljø-, natur- og dyrevern	38	2 %	41	3 %	3	1 pp.
Rettighets- og støttearbeid	309	16 %	182	11 %	-127	-5 pp.
Politiske organisasjoner	35	2 %	39	2 %	4	0 pp.
Fremme av frivillighet	5	0 %	57	4 %	52	4 pp.
Internasjonalt arbeid	190	10 %	152	9 %	-38	-1 pp.
Bolig og økonomi	728	39 %	646	40 %	-82	1 pp.
Bo- og lokalmiljø	22	1 %	18	1 %	-4	0 pp.
Yrkes-, bransje- og fagforeninger	706	37 %	628	39 %	-78	2 pp.
Tro og livssyn	100	5 %	90	6 %	-10	1 pp.
Andre	23	1 %	104	6 %	81	5 pp.
Total	1884		1627		-257	

Økonomi

Denne delen tar for seg økonomien til organisasjonene i Oslo. Vi begynner med organisasjonenes oppfatninger av egen økonomi. Vi ser i figur 1 at omtrent en tredjedel oppfatter økonomien som god og nesten 50 prosent som tilfredsstillende. Det er 16 prosent som oppfatter økonomien som dårlig, og 4 prosent som ikke har svart. Det store flertallet av organisasjonene oppgir dermed at de har tilfredsstillende eller god økonomi, mens et mindretall på omtrent en sjettedel oppgir at økonomien er dårlig. I denne delen rapporterer vi andelen inntekter som kommer fra ulike kilder, antall ansatte, ulike kilder til utgifter og tilgangen på kommunens lokaler.

Figur 1: Organisasjonenes oppfatning av egen økonomi

Inntekter

I organisasjonsundersøkelsen ble organisasjonene spurt om hvor stor andel av inntektene deres som kom fra ulike kilder. Tabell 9 viser beregninger av snittet av organisasjonenes rapporterte inntekter.⁶ Vi følger inndelingen fra forrige rapport (Arnesen, 2020). Kategorien kultur og fritid er tildelt en egen kolonne, og kolonnen «Andre organisasjoner» viser dermed til alle organisasjoner som ikke tilhører kultur- og fritidsfeltet.

Om vi begynner med kultur og fritid, ser vi at de egengenererte inntektene har økt i andel. Organisasjonene på kultur- og fritidsfeltet rapporterer i snitt at over halvparten av inntektene er egengenererte. Medlemskontingent og arrangementer er de største kategoriene egengenererte inntekter, og vi ser at andelen av disse inntektene har økt med henholdsvis 5 og 3 prosentpoeng. Samtidig har andre kategorier egengenererte inntekter sunket. Kultur- og fritidsorganisasjonene rapporterer at særlig andelen inntekter fra loppemarked har gått ned, men også andelen fra utlodning, bingo og basar er lavere nå enn tidligere. Når det gjelder private bidrag, er dette en liten andel av inntektene til kultur- og fritidsorganisasjonene, og også denne andelen av inntektene er redusert, det vil si med omtrent 1 prosentpoeng. Tilskudd står for 29 prosent av inntektene, og her er det en nedgang på omtrent 4 prosentpoeng. Det er kommunen som står for den største andelen tilskudd (over 10 prosent), men

⁶ I noen tilfeller rapporterte organisasjonene antall kroner, heller enn hvor stor prosentandel. I slike tilfeller har vi beregnet hvor store prosentandeler de ulike kronesummene utgjør.

også hovedorganisasjonen (nesten 8 prosent), staten (nesten 5 prosent) og stiftelser (5 prosent) står for viktige bidrag. Både de kommunale og de statlige tilskuddene har sunket i andel, mens tilskuddet fra hovedorganisasjonen har økt. Til slutt rapporterer kultur- og fritidsorganisasjonene omtrent 10 prosent andre inntekter, og dette er det samme som i 2019.

Når det gjelder de andre organisasjonene, er bildet litt annerledes enn innenfor kultur og fritid. De egengenererte inntektene er stabile i disse organisasjonene, men det er en liten endring i hvor de kommer fra. Medlemskontingenten har sunket med 2 prosentpoeng, mens loppemarked har kommet inn som en ny inntektskilde på 3,6 prosent. Når det gjelder private bidrag, har det vært en reduksjon, og disse inntektene har gått ned med 2 prosentpoeng.

Organisasjonene rapporterer om mer arv enn tidligere, mens det er en liten reduksjon i gaver og reklame og sponsorinntekter. Når det gjelder tilskudd, rapporterer de andre organisasjonene at de får en større andel (9 prosentpoengs økning) av inntektene fra tilskudd enn i 2019. Det er en økning i tilskudd både fra kommunen og fra hovedorganisasjonen samt en økning i støtten fra stiftelser. De statlige tilskuddene utgjør en noe mindre andel enn tidligere. Til slutt er det en reduksjon i andre inntekter på 8 prosentpoeng.

Tabell 9: Andel inntekter etter ulike typer

Kategori	Kultur og fritid			Andre organisasjoner			Alle		
	2019	2023	Endring	2019	2023	Endring	2019	2023	Endring
Egengenererte	51 %	57,5 %	6,5 pp.	54 %	54,7 %	0,7 pp.	53 %	56,5 %	3,5 pp.
Utlodning, bingo og basar	5 %	3,4 %	-1,6 pp.	5 %	4,8 %	-0,2 pp.	5 %	3,9 %	-1,1 pp.
Loppemarked	6 %	2,5 %	-3,5 pp.	0 %	3,6 %	3,6 pp.	3 %	2,9 %	-0,1 pp.
Utleie av lokaler	1 %	2,0 %	1,0 pp.	3 %	2,9 %	-0,1 pp.	2 %	2,3 %	0,3 pp.
Arrangementer	13 %	16,2 %	3,2 pp.	10 %	9,8 %	-0,2 pp.	11 %	13,9 %	2,9 pp.
Medlemskontingent	28 %	33,4 %	5,4 pp.	36 %	33,7 %	-2,3 pp.	32 %	33,5 %	1,5 pp.
Private bidrag	5 %	3,7 %	-1,3 pp.	9 %	6,8 %	-2,2 pp.	7 %	4,4 %	-2,6 pp.
Gaver	4 %	2,3 %	-1,7 pp.	6 %	5,1 %	-0,9 pp.	5 %	3,5 %	-1,5 pp.
Arv	0 %	0,0 %	0,0 pp.	0 %	1,2 %	1,2 pp.	0 %	0,5 %	0,5 pp.
Reklame	1 %	1,4 %	0,4 pp.	3 %	0,5 %	-2,5 pp.	2 %	1,1 %	-0,9 pp.
Tilskudd	33 %	28,6 %	-4,4 pp.	20 %	28,8 %	8,8 pp.	26 %	28,7 %	2,7 pp.
Tilskudd hovedorganisasjon	3 %	7,7 %	4,7 pp.	5 %	6,9 %	1,9 pp.	4 %	7,4 %	3,4 pp.
Tilskudd kommune	13 %	10,6 %	-2,4 pp.	6 %	9,7 %	3,7 pp.	10 %	10,3 %	0,3 pp.
Tilskudd stat	10 %	4,9 %	-5,1 pp.	9 %	8,0 %	-1,0 pp.	9 %	6 %	-3,0 pp.
Støtte fra stiftelser	8 %	5,4 %	-2,6 pp.	0 %	4,2 %	4,2 pp.	4 %	5 %	1,0 pp.
Andre inntekter	11 %	10,1 %	-0,9 pp.	17 %	8,9 %	-8,1 pp.	14 %	9,7 %	-4,3 pp.
Totalt	103 %	99,9 %		100 %	100 %		101 %	100 %	
Antall svar	42	288		34	167				

Ansatte

For å gi en oversikt over antall ansatte i organisasjonene kombinerer vi data fra ulike kilder. For det første har vi brukt Enhetsregisteret til å finne ut hvor mange ansatte organisasjonene hadde i 2023. Enhetsregisteret har data fra AA-registeret, som alle norske arbeidsgivere må oppgi informasjon til. Disse dataene har vi koblet til data fra organisasjonsundersøkelsen. I denne ble organisasjonene spurt om hvor mange av de ansatte som var deltids- eller heltidsansatte. Det betyr at vi kan regne ut den gjennomsnittlige andelen deltidsansatte i organisasjonene for hver type organisasjon. Vi har dermed antall ansatte i 2023 i tillegg til at vi har beregnet andelen deltidsansatte basert på organisasjonenes svar i organisasjonsundersøkelsen samme år. Som det kommer fram av tabellen, betyr dette valget at vi har litt færre organisasjoner med i dataene enn de som ble brukt i analysen av lokale foreninger ovenfor, men det gjør at vi får bedre grep om organisasjonene med få ansatte. Dataene omfatter over 3000 organisasjoner, og disse har over 11 000 ansatte totalt. I snitt har 80 prosent av de ansatte i organisasjonene deltidsstillinger, men her mangler det data fra helse, pleie og redningsarbeid.

Tabell 10 viser gjennomsnittlig antall ansatte per organisasjonskategori, gjennomsnittlig antall ansatte i organisasjonene som har minst én ansatt, andelen som er deltidsansatt, andelen av organisasjonene som har ansatte, antall organisasjoner i kategorien og totalsummen av ansatte i kategorien. Som vi ser av prosentkolonnen («Prosent som har ansatte»), er det stor variasjon i hvilke typer organisasjoner som har ansatte. Om vi konsentrerer oss om de overordnede kategoriene, ser vi at det er tros- og livssynsorganisasjonene som i størst grad har ansatte. Godt over halvparten av disse organisasjonene har ansatte (63 prosent). Av velferdsorganisasjonene har en femtedel ansatte, og av samfunnsrettede organisasjoner har en fjerdedel ansatte. Til slutt har litt mer enn 10 prosent av kultur- og fritidsorganisasjonene ansatte.

Når det gjelder underkategoriene er det stor variasjon i andelen som har ansatte innenfor hver kategori. Innen Kultur og fritid er det henholdsvis 19 og 12 prosent av idrettsorganisasjonene og kunst og kulturorganisasjonene som har ansatte. For organisasjoner innen Hobby og fritid er tallet mye lavere på bare nesten to prosent. Når vi ser på antallet ansatte organisasjonene har i hver underkategori er det også store forskjeller. Idrett har i snitt sju ansatte, og blant organisasjonene som har ansatte er snittet nesten 36 ansatte per idrettslag. Innen Kunst og kultur er det i snitt en ansatt per organisasjon, og for organisasjonene som har ansatte er snittet på åtte ansatte. For Hobby og fritid er snittet på nesten ingen ansatte per forening og for organisasjoner som har ansatte er det i snitt seks ansatte. Forskjellene i antallet ansatte totalt er også stor og mens idretten har nesten 5000 ansatte er tallet for kunst og kultur nesten 750 og hobby og fritid bare 61. Når vi ser på andelen som er deltidsansatte er det på mellom nesten 80 og nesten nitti prosent.

Innenfor velferd har en femtedel av organisasjonene ansatte. Antall ansatte er også høyt med et snitt på over 17 per organisasjon og et snitt på over 90 blant organisasjonene som har ansatte. Om vi ser på underkategoriene, er det også store forskjeller her. Helse, pleie og redningsarbeid har størst andel organisasjoner som har ansatte (en tredjedel). Her er det over 90 ansatte i snitt og over 260 ansatte i snitt blant organisasjonene som har ansatte. De to andre kategoriene (utdanning og sosiale tjenester) har færre ansatte. Omtrent en femtedel innenfor utdanning og en sjettedel innenfor sosiale tjenester har ansatte, men her er det færre ansatte generelt. I gjennomsnitt har begge kategorier sju ansatte, og blant organisasjonene som har ansatte, er det godt over 40 ansatte i snitt i organisasjonene innenfor sosiale tjenester, men bare litt over 30 i utdanningsorganisasjonene. Organisasjonene på velferdsfeltet har også mange ansatte totalt, over 4000, og helse, pleie og redningsarbeid står for den største andelen ansatte. Her inngår også flere store arbeidsgivere, slik som Diakonhjemmet. Når det gjelder andelen deltidsansatte, har vi ikke tall for helsesektoren, men organisasjonene innenfor sosiale tjenester oppgir at deltidsansatte utgjør 60 prosent av de ansatte, mens utdanningsorganisasjonene oppgir at de bare har deltidsansatte.

Innenfor samfunnsrettede organisasjoner har litt over 10 prosent ansatte. I snitt har alle organisasjoner i kategorien litt mer enn én ansatt, og organisasjonene

som har ansatte, har i snitt ni. Det er stor variasjon innenfor denne hovedkategorien også. Over 60 prosent av organisasjonene som driver med fremme av frivillighet, har ansatte, mens dette gjelder nesten en fjerdedel av organisasjonene som driver med miljø-, natur- og dyrevern, og rundt 10 prosent av organisasjonene som driver med internasjonalt arbeid. Organisasjoner innenfor rettighets- og støttearbeid har i svært liten grad ansatte. Bare 3 prosent av disse organisasjonene oppgir å ha ansatte. Når vi ser på organisasjonene som har ansatte, varierer antall ansatte mellom 5 innenfor internasjonalt arbeid, 6 innenfor fremme av frivillighet, 9 innenfor rettighets- og støttearbeid og 18 innenfor natur-, miljø- og dyrevern. I samfunnsrettede organisasjoner ser vi at det er utstrakt bruk av deltid, og over 80 prosent er deltidsansatt.

I organisasjoner innenfor bolig og økonomi har i snitt 8 prosent ansatte. Nesten 3 prosent av bo- og lokalmiljøorganisasjonene har ansatte, og i snitt har ikke disse organisasjonene ansatte. Blant dem som har ansatte, er det omtrent tolv ansatte per organisasjon. I yrkes-, bransje- og fagforeningene har 5 prosent ansatte, men disse har én ansatt hver. Til slutt har over 40 prosent av tros- og livssynsorganisasjonene ansatte. Organisasjonene har i snitt fire ansatte eller ti ansatte om vi bare regner med de som har minst en ansatt. Godt over halvparten av de ansatte har deltidsstillinger. I andre-kategorien er det også 40 prosent som har ansatte, og organisasjonene har i snitt én og en halv ansatt. Blant de som har ansatte er det et snitt på fire ansatte.

Tabell 10: Ansatte i organisasjonene i Oslo

Kategori	Gjennomsnitt antall ansatte	Ansatte i organisasjoner med ansatte	Andel deltidsansatt	Prosent som har ansatte	Antall organisasjoner	Sum ansatte
Kultur og fritid	2,9	23,9	84,0 %	12,3 %	1879	5524
Kunst og kultur	1,0	8,4	88,5 %	12,1 %	735	749
Idrett	6,6	35,7	77,8 %	18,6 %	710	4714
Hobby og fritid	0,1	6,1	85,4 %	2,3 %	434	61
Velferd	17,2	91,2	66,1 %	18,8 %	239	4104
Utdanning	6,7	32,4	100,0 %	20,7 %	58	389
Helse, pleie og redningsarbeid	91,5	265,3	--	34,5 %	29	2653
Sosiale tjenester	7,0	46,2	61,3 %	15,1 %	152	1062
Samfunnsrettede	1,2	9,4	83,3 %	12,6 %	277	330
Miljø-, natur- og dyrevern	4,3	17,6	77,8 %	24,4 %	45	194
Rettighets- og støttarbeid	0,3	8,7	86,7 %	3,1 %	97	26
Fremme av frivillighet	4,2	6,2	--	66,7 %	12	50
Internasjonalt arbeid	0,5	4,6	83,3 %	10,6 %	123	60
Bolig og økonomi	0,2	7,6	50,0 %	3,1 %	162	38
Bo- og lokalmiljø	0,3	12,0	100,0 %	2,5 %	120	36
Yrkes-, bransje- og fagforeninger	0,0	1,0	0,0 %	4,8 %	42	2
Tro og livssyn	4,2	10,1	62,5 %	42,1 %	133	565
Andre	1,6	4,0	--	40,0 %	5	8
Totalt (snitt og sum)	3,4	25,6	81,3 %	13,3 %	3275	11 142

Utgifter

Vi kan dele kostnadene inn etter hvilke formål de går til. Organisasjonene spesifiserte andelen av kostnadene som gikk til ulike formål, og vi har regnet ut dette både for kultur- og fritidsorganisasjonene og for de andre organisasjonene. I tillegg har vi regnet ut gjennomsnittet for alle organisasjoner.

Organisasjonenes største utgiftskategori er knyttet til aktiviteten de driver med. Her finner vi over halvparten av utgiftene til kultur- og fritidsorganisasjonene og omtrent halvparten av utgiftene til de andre organisasjonene. Vi ser at aktivitetsposten har endret seg i motsatt retning siden 2019. I dag bruker kultur- og fritidsorganisasjonene en mindre andel av utgiftene på aktiviteter enn i 2019,

mens de andre organisasjonene bruker en større andel av utgiftene på aktiviteter. Under den overordnede utgiftskategorien aktivitet har kostnaden til selve aktivitetene økt både for kultur- og fritidsorganisasjonene (8 prosentpoeng) og for de andre organisasjonene (13 prosentpoeng). Grunnen til at dette likevel ikke har ført til en økning i andelen utgifter i utgiftskategorien aktivitet blant kultur- og fritidsorganisasjonene, er at de rapporterer en 8 prosentpoengs reduksjon i kostnader til informasjonsmaterialer, en 3 prosentpoengs reduksjon i godtgjørelser og en mindre reduksjon i andelen kostnader til utstyr. Når det gjelder de andre organisasjonene, har andelen kostnader til aktiviteter økt selv om andelen kostnader til informasjonsmateriell også her er redusert.

Når det gjelder administrasjon, som er den andre store utgiftskategorien, ser vi en økning hos kultur- og fritidsorganisasjonene. Denne utgiftskategorien har økt med 8 prosentpoeng, noe som særlig er drevet av at utgifter til lokaler står for en større andel sammen med lønnsutgifter til ansatte. Andelen av kostnadene som går til administrative utgifter, har på sin side gått ned. De andre organisasjonene har hatt en reduksjon i andelen utgifter som går til administrasjon. I motsetning til i kultur- og fritidsorganisasjonene er andelen utgifter til lokaler lavere enn i 2019, mens det har vært en liten økning i andelen som går til administrative utgifter. Til slutt i tabellen ser vi at det er en viss økning i andelen utgifter som går til overføringer til hovedorganisasjonen, men at både kultur- og fritidsorganisasjonene og de andre organisasjonene rapporterer om en mindre andel andre kostnader enn tidligere.

Tabell 11: Fordeling av kostnader

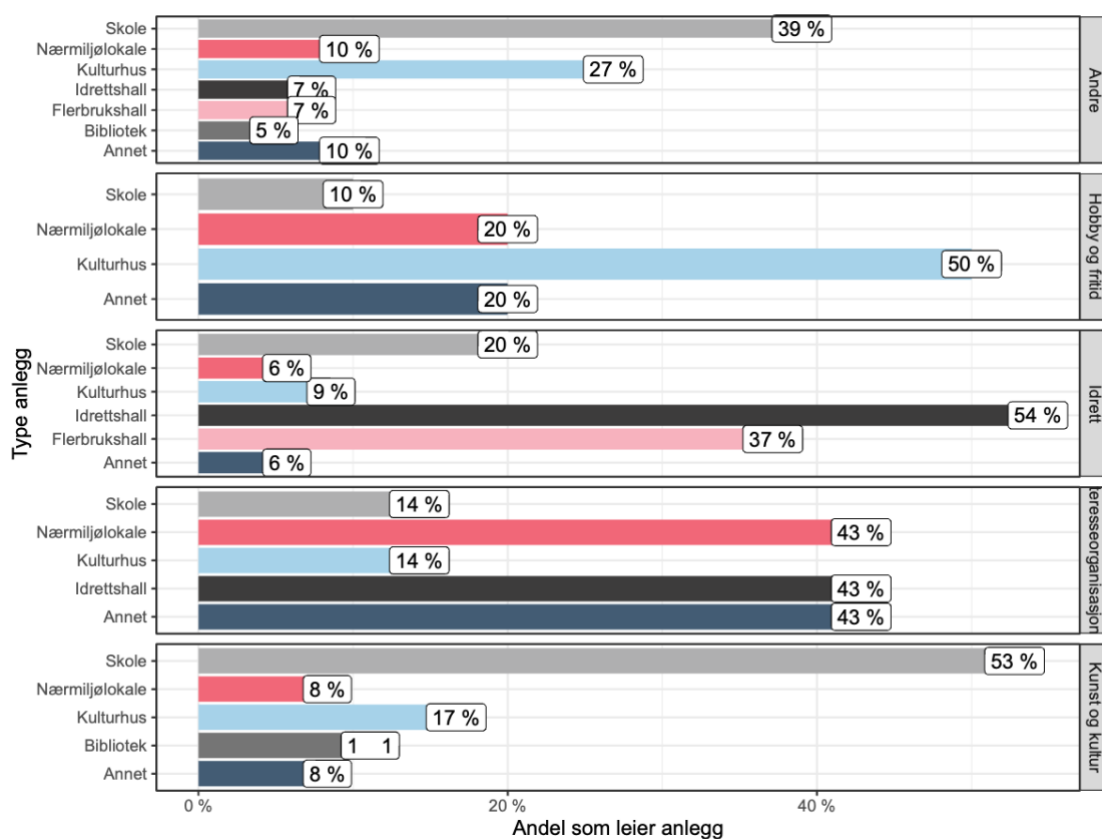
Kategori	Kultur og fritid			Andre organisasjoner			Totalt		
	2019	2023	Diff.	2019	2023	Diff.	2019	2023	Diff.
Administrasjon	21 %	29,1 %	8,1 pp.	32 %	30,1 %	-1,9 pp.	27 %	29,5 %	2,5 pp.
Administrative utgifter	7 %	5,1 %	-1,9 pp.	7 %	8,3 %	1,3 pp.	7 %	6,2 %	-0,8 pp.
Lokaler	6 %	11,4 %	5,4 pp.	19 %	14,9 %	-4,1 pp.	13 %	12,6 %	-0,4 pp.
Lederopplæring	0 %	0,5 %	0,5 pp.	1 %	0,8 %	-0,2 pp.	0 %	0,6 %	0,6 pp.
Lønn til ansatte	9 %	12,2 %	3,2 pp.	5 %	6,1 %	1,1 pp.	7 %	10,0 %	3,0 pp.
Aktivitet	64 %	57,9 %	-6,1 pp.	42 %	50,0 %	8,0 pp.	53 %	55,1 %	2,1 pp.
Aktiviteter	26 %	33,7 %	7,7 pp.	25 %	38,2 %	13,2 pp.	25 %	35,3 %	10,3 pp.
Utstyr	9 %	7,6 %	-1,4 pp.	4 %	4,2 %	0,2 pp.	7 %	6,4 %	-0,6 pp.
Infomateriale	10 %	1,6 %	-8,4 pp.	9 %	4,3 %	-4,7 pp.	10 %	2,5 %	-7,5 pp.
Godtgjørelse	18 %	15,0 %	-3,0 pp.	5 %	3,3 %	-1,7 pp.	12 %	10,8 %	-1,2 pp.
Andre	15 %	13,0 %	-2,0 pp.	25 %	19,9 %	-5,1 pp.	20 %	15,5 %	-4,5 pp.
Overføring til hovedorganisasjonen	1 %	2,6 %	1,6 pp.	4 %	4,6 %	0,6 pp.	3 %	3,3 %	0,3 pp.
Andre	14 %	10,4 %	-3,6 pp.	21 %	15,3 %	-5,7 pp.	17 %	12,2 %	-4,8 pp.
	100 %	100 %		100 %	100 %		101 %	100 %	
Antall svar	42	288		34	167				

Lokaler

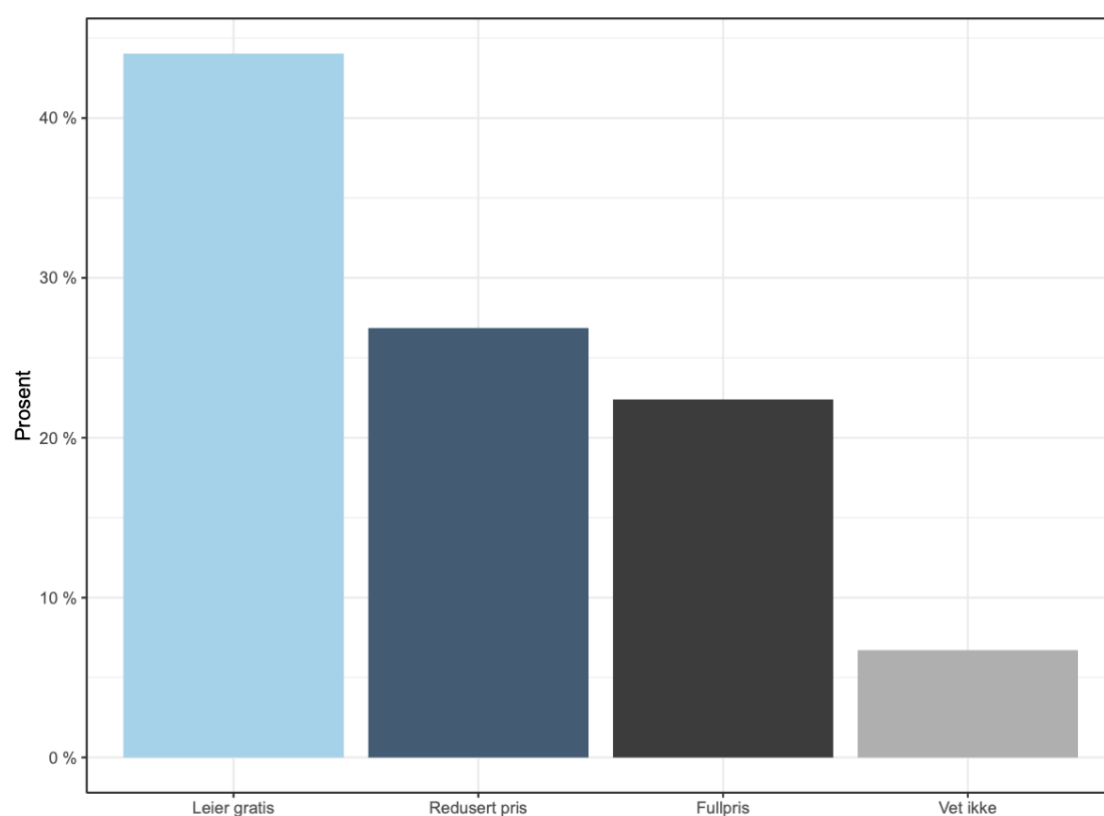
I oversikten over utgifter ovenfor går det tydelig fram at lokaler er en viktig utgiftspost for organisasjonene. I frivillighetsmeldingen *Engasjement og deltagelse. Frivillighet i Oslo i 2016* var ett av fire hovedmål å fylle kommunens lokaler med frivillig aktivitet. I denne delen går vi gjennom hva organisasjonene rapporterer om bruken av kommunale lokaler. Dette er basert på organisasjonsundersøkelsen fra 2023.

I organisasjonsundersøkelsen ble organisasjonene spurt om de leier lokaler av kommunen. Omtrent 30 prosent av organisasjonene svarte at de leide lokaler av kommunen. Når vi skiller mellom ulike typer lokaler i figur 2, ser vi at det er en tydelig sammenheng mellom organisasjonstype og type lokaler organisasjonene leier.⁷ Kunst- og kulturorganisasjonene leier i stor grad skoler, idrettsforeningene leier idrettshaller og flerbrukshaller, mens hobby- og fritidsorganisasjonene leier kulturhus. For interesseorganisasjonene er bildet mer blandet, og de leier både idrettshaller, bygg i nærmiljøet og andre typer anlegg.

⁷ Lokaler som foreningstypen ikke leier, er tatt ut av figuren.

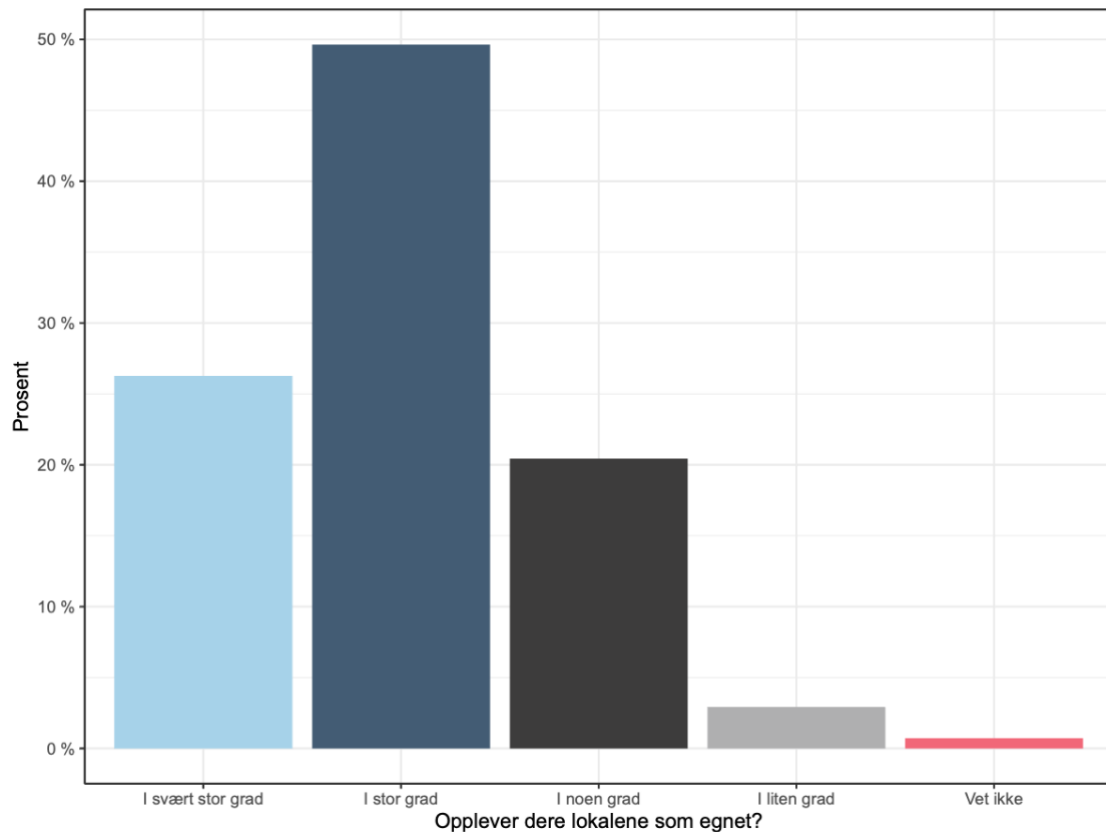
Figur 2: Svar på hvilken type anlegg foreningene leier

Vi stilte også spørsmål om betaling. Over 40 prosent av organisasjonene som leier av kommunen, oppga at de leide gratis i figur 3. Over en fjerdedel oppga at de leide til redusert pris, mens en siste 20 prosent leide til fullpris. Det var også litt over 10 prosent som ikke visste hva de betalte.

Figur 3: Typen pris organisasjonene oppgir

Til slutt stilte vi spørsmål om lokalene var egnet. Vi ser, i figur 4, at over 70 prosent svarer at lokalene er egnet i stor eller svært stor grad. Deretter følger 20 prosent som opplever at lokalene er egnet i noen grad, og under 10 prosent som opplever de er egnet i liten grad. Det ser altså ut til at organisasjonene for det meste er fornøyd lokalene de bruker.

Figur 4: Organisasjonenes oppfatning om egnetheten av lokalene leid av kommunen

Hvem er de frivillige?

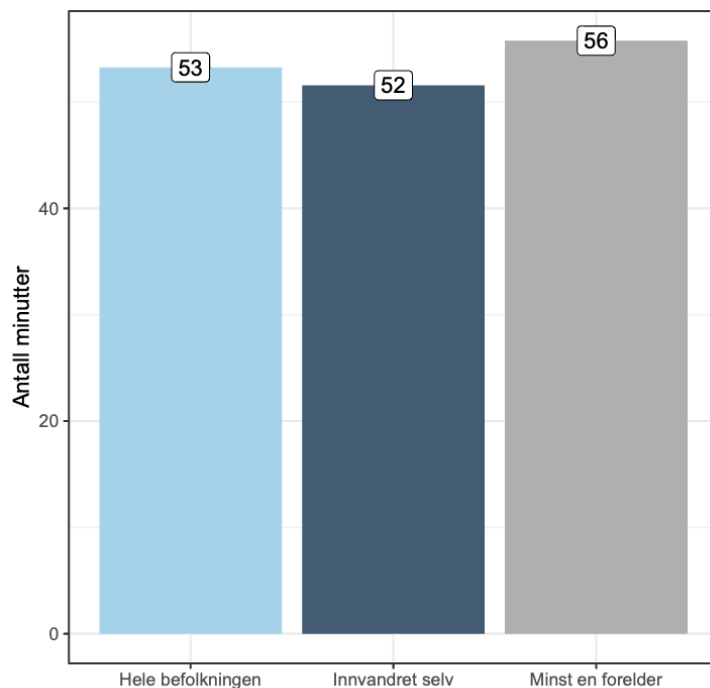
Til slutt ser vi på hvem det er som gjør en frivillig innsats. Her har vi valgt å se på to typer egenskaper som kan påvirke om man gjør en innsats eller ikke, nemlig bydelen man bor i, og om man har innvandrerbakgrunn. Vi presenterer først deskriptive data, før vi gjennomfører en regresjonsanalyse som kontrollerer for flere andre faktorer. Ved å kontrollere for andre kjennetegn ved respondentene sikrer vi at det ikke oppstår skjevheter, og at funnene er troverdige.

Innvandrerbakgrunn

Vi begynner med innvandrerbakgrunn. Vi spurte respondentene om de selv eller en av foreldrene innvandret til Norge. Dette ser ikke ut til å ha noen stor betydning for medlemskap eller frivillig innsats. Når det gjelder antall medlemskap respondentene oppgir, er snittet for befolkningen 1,7 medlemskap per person. Hvis vi ser på personer som selv har innvandret, er tallet litt lavere, på 1,5 organisasjoner, mens tallet er på nivå med resten av befolkningen (1,7) når det gjelder personer med én eller to foreldre som har innvandret. Selv det lavere antallet medlemskap blant personer som selv har innvandret, er ikke dramatisk mye lavere enn gjennomsnittet i befolkningen for øvrig.

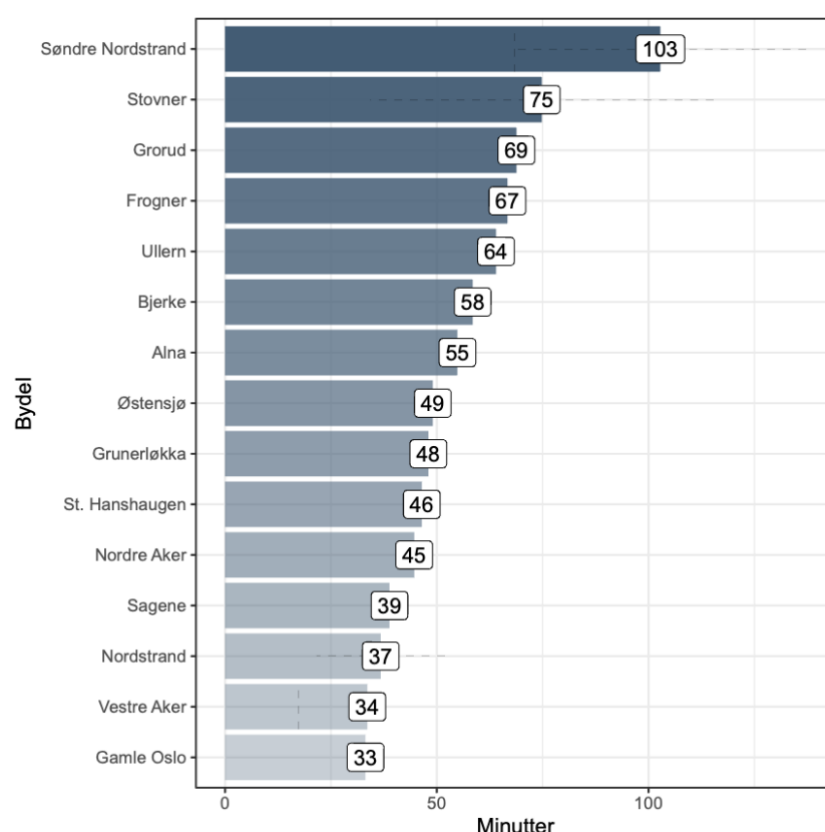
Det er også mulig å se på antall minutter respondentene oppgir å bruke på frivillig innsats i en vanlig uke. Figur 5 nedenfor viser at det også her er små forskjeller. Vi deler inn etter om man har innvandret selv, eller om en av foreldrene er født i utlandet, og sammenlikner med snittet i befolkningen. Vi ser at alle de tre gruppene bruker i underkant av en time i snitt på frivillig arbeid, og at det er gruppa med minst én forelder fra et annet land som har det høyeste gjennomsnittlige antallet minutter frivillig arbeid.

Figur 5: Antall minutter frivillig innsats etter innvandrerbakgrunn

Bydelsforskjeller

Vi har også delt svarene på spørreundersøkelsen etter bydel, men siden det er små forhold, bør tallene her tolkes med varsomhet. Vi ser at den frivillige innsatsen varierer mellom litt over en halvtime i Gamle Oslo og litt over én og en halv time i Søndre Nordstrand. Om vi beregner statistiske mål på forskjell (vises ikke), er gjennomsnittene i minutter brukt på frivillig innsats i bydelene Frogner, Ullern, Bjerke, Grorud, Stovner og ikke minst Søndre Nordstrand statistisk forskjellige fra Gamle Oslo.

Figur 6: Antall minutter frivillig innsats etter bydel

Samlet analyse

Til slutt i rapporten presenterer vi en regresjonsanalyse av hvem som er frivillige i Oslo. Denne analysen tar hensyn til flere ulike egenskaper ved personene som er, eller ikke er, frivillige og bidrar dermed til at vi kan være sikrere på at funnene er knyttet til de faktorene vi identifiserer. Det er mulig at både bydelsforskjellene og de små forskjellene mellom personer med og uten innvandrerbakgrunn skyldes at det er andre egenskaper som egentlig henger sammen med både bydel og frivillig arbeid. Da kan for eksempel bydelsforskjellene vi finner, skyldes at de som har svart i noen bydeler, også har høyere utdanning enn i andre bydeler, slik at det er dette som er den egentlige sammenhengen.

Når vi gjennomfører en lineær regresjon der hvorvidt man er frivillig, er avhengig variabel, ser vi at det er noen egenskaper som henger sammen med det å være frivillig. For det første er omtrent 40 prosent av respondentene er frivillige. Om vi fortsetter med spørsmålene fra de deskriptive analysene ovenfor, ser vi at det at begge foreldre er fra Norge – relativt til det at minst én forelder er født utenfor landets grenser – ikke har noen sammenheng med om man gjennomfører frivillig arbeid eller ikke. I andre analyser (ikke inkludert her) har vi også undersøkt om det å selv være født utenfor landets grenser eller det å ha foreldre som begge er født utenfor landets grenser, henger sammen med om man gjør frivillig arbeid, men dette ga tilsvarende nullresultater. Det ser altså ikke til ut at den frivillige deltakelsen blir påvirket av om man selv, eller ens foreldre, har bakgrunn fra andre land.

Bydelsvariabelen viser forskjellen mellom bydelene og bydel Gamle Oslo. Relativt til å bo i Gamle Oslo er personer som er bosatt i Grorud, Stovner, Bjerke og Søndre Nordstrand, mer tilbøyelige til å jobbe frivillig, og disse estimatene er statistisk signifikante. I et par andre bydeler, Frogner, Grünerløkka og Østensjø, er den frivillige innsatsen også større enn i Gamle Oslo, men disse estimatene er bare signifikante på 10 prosent nivå, noe som betyr at dette kan skyldes tilfeldige variasjoner.

Av andre variabler ser vi at de over 60 år gjør mer frivillig arbeid, noe også Fladmoe et al. (2024) fant. Blant dem under 60 år er det ingen aldersrelaterte forskjeller i om man gjør frivillig arbeid. Kvinner ser ut til å gjøre litt mindre frivillig arbeid enn menn, et annet funn som også ble gjort av Fladmoe et al. (2024). Når det gjelder foreldrerollen, ser vi at de som har barn mellom 6 og 15 år, i større grad er frivillige, mens barn i andre aldre ikke har noen betydning. Fladmoe et al. (2024) skilte ikke mellom ulike aldre på barna, men de fant også at personer var mer frivillige om det var barn i husstanden. Denne forskjellen handler sannsynligvis om at foreldre deltar for egne barn, for eksempel som trenere. Vi ser at inntekt ikke henger sammen med frivillig innsats, men at personer med universitetsutdanning over fire år deltar frivillig i større grad enn andre.

Tabell 12: Regresjonsanalyse med frivillig innsats som avhengig variabel (0/1)

Egenskap	Estimat
Konstantledd	0,39**
30–44 år	0,01
45–59 år	0,02
60 år	0,1*
Kvinne	–0,07*
Begge foreldre født i Norge	–0,06
Barn under seks år	–0,02
Barn 6–12	0,16*
Barn 13–15	0,25*
Barn 16–19	0,05
Inntekt: over 700 000	0,01
Inntekt: under 500 000	0,03
Inntekt: ønsker ikke svare	–0,07
Høyere utdanning: under fire år	0,04
Høyere utdanning: over fire år	0,13**
Grünerløkka	0,15
Sagene	0,01
St. Hanshaugen	0,04
Frogner	0,13
Ullern	–0,01
Vestre Aker	0,02
Nordre Aker	0,12
Bjerke	0,2*
Grorud	0,29**
Stovner	0,23*
Alna	0,12
Østensjø	0,15
Nordstrand	0,01
Søndre Nordstrand	0,21*
R ²	0,08
N	990

4 Avslutning

Oppsummering

I denne rapporten har vi kartlagt status for frivilligheten i Oslo. Innledningsvis ble pandemien drøftet, og det ble satt spørsmålstegn ved sannsynligheten for å finne store endringer forårsaket av nedstengingene i Oslo. Basert på funn i tidligere rapporter fra Senter for forskning på sivilsamfunn og offentlig sektor, som viste at frivillig sektor hadde vendt tilbake til normalen etter pandemien, var det grunn til å forvente relativt stabile tall. Det ser da også ut til at frivilligheten i Oslo har kommet seg gjennom pandeminedstengingene uten veldig store konsekvenser. Tallene som vi har presentert her, er nesten overraskende like tallene fra tidligere år med tanke på at metoden delvis er ganske ulik.

Vi startet med å se på noen nøkkeltall for det frivillige arbeidet i Oslo og fant at antall timer i uka per innbygger var helt stabilt fra 2017. Dette skjulte en vridning i retning av at det frivillige arbeidet i større grad blir utført av en mindre gruppe kjernefrivillige. Denne gruppa jobber også i færre ulike organisasjoner enn tidligere. Deretter gikk vi videre til å beregne fordelingen av frivillige og frivillige årsverk i ulike organisasjonstyper. Her var det endringer i noen av kategoriene. I idrettsorganisasjonene og i kunst- og kulturorganisasjonene gikk andelen frivillige årsverk ned, mens det bare var kunst- og kulturorganisasjonene som hadde en lavere andel frivillige. I hobby- og fritidsorganisasjonene var det motsatt: De hadde litt flere frivillige og en større andel frivillige årsverk enn tidligere. På velferdsfeltet hadde organisasjonene innenfor utdanning og sosiale tjenester en økning i antall timer, selv om andelen frivillige hadde gått ned i utdanningsorganisasjonene. Innenfor bolig og økonomi hadde borettslagene en stor oppgang både i andelen frivillige og i andelen frivillige årsverk, mens velforeningene hadde mistet en stor andel av de frivillige og yrkes-, bransje- og fagforeningene hadde mistet både frivillige og årsverk. Til slutt skilte tros- og livssynsorganisasjonene seg ut med en stor nedgang i andelen årsverk.

Når det gjelder medlemskap, var bildet mer preget av stabilitet. Vi så en nedgang i det totale antallet medlemskap, men reduksjonen utgjorde en relativt liten andel av medlemskapene. Innenfor de ulike organisasjonskategoriene opplevde særlig tro og livssyn en stor nedgang både i andelen medlemskap og i antall medlemskap. Denne nedgangen ble imidlertid mindre om vi sammenliknet med medlemstallene fra 2009 istedenfor 2017, og vi fant ikke den samme nedgangen da vi brukte andre kilder, som Den norske kirkes medlemstall og støttetall for trossamfunn fra Statsforvalteren.

I den neste delen gikk vi gjennom antall lag og foreninger i Oslo, først på lokalt nivå og så på nasjonalt nivå. På lokalt nivå var det en stor reduksjon i antall organisasjoner. Dette handler antakelig om at dataene er samlet inn på en annen måte denne gangen (se metodekapittelet). Likevel var ikke organisasjonstypenes

andeler veldig forskjellige fra tidligere. Vi fant en stor økning i samfunnsrettede organisasjoner, og denne økningen var særlig drevet av rettighets- og støttearbeid og internasjonalt arbeid. Samtidig var det en nedgang i antallet og andelen organisasjoner innenfor bolig og økonomi. Dette tolket vi som et resultat av endringene i innsamlingsmetode. Bolig og økonomi ble sannsynligvis overrepresentert tidligere på grunn av organisasjonenes lokale tilstedeværelse, mens rettighets- og støttearbeid og internasjonalt arbeid sannsynligvis har en sterkere representasjon i sentrum av byen enn i enkeltbydeler. Av nasjonale organisasjoner var mønsteret mer stabilt. Også her var det en stor reduksjon i det totale antallet, men små forskjeller i andelen av ulike organisasjonstyper.

Organisasjonenes økonomi var tema i den neste delen. Her så vi at kultur- og fritidsorganisasjonene rapporterte en større andel egengenererte inntekter enn tidligere, mens nivået var stabilt for andre organisasjoner. Innenfor både kultur og fritidsorganisasjoner og andre typer organisasjoner hadde private bidrag gått ned. Når det gjaldt tilskudd, skilte de to organisasjonstypene seg fra hverandre, og mens kultur- og fritidsorganisasjonene rapporterte at en mindre andel av inntektene kom fra tilskudd enn tidligere, rapporterte de andre organisasjonene om en høyere andel.

Antall ansatte i organisasjonene var neste tema. Her fant vi at organisasjonene ansetter omtrent 11 000 personer i Oslo, og at det var utstrakt bruk av deltidsstillinger. De aller fleste organisasjonstypene rapporterte at mer enn halvparten av de ansatte hadde deltidsstillinger. I snitt var det imidlertid ikke noen stor andel av organisasjonene som hadde ansatte (13 prosent), og dette varierte mellom de ulike organisasjonstypene. Innenfor de større organisasjonskategoriene var andelen av organisasjonene som hadde ansatte, særlig stor innenfor tro og livssyn (42 prosent) og helse, pleie og redningsarbeid (35 prosent).

Når det gjelder utgifter, rapporterte kultur- og fritidsorganisasjonene at en økt andel av utgiftene gikk til administrasjon, noe som var drevet av økte kostnader til lokaler og lønn. Blant de andre organisasjonene gikk derimot en mindre andel av kostnadene til lokaler enn tidligere. Mens kultur- og fritidsorganisasjonene brukte en mindre andel av kostnadene til aktiviteter, brukte de andre organisasjonene mer. Innenfor begge typene organisasjoner hadde andelen til aktiviteter økt, mens andelen til informasjonsmateriell og andre kostnader hadde gått ned.

En sentral utgift var altså lokaler, og i den neste delen undersøkte vi bruken av kommunens lokaler. En av de sentrale målsettingene i frivillighetsmeldingen har vært at kommunens lokaler skal tas i bruk. Litt under en tredjedel av organisasjonene rapporterer å leie lokaler av kommunen. Det er tydelige forskjeller mellom de ulike organisasjonstypene med hensyn til hvilke typer lokaler organisasjonene leier, og nesten halvparten leier lokaler gratis av kommunen.

Til slutt analyserte vi hvem som bidrar med frivillig innsats i Oslo. Vi undersøkte om den frivillige innsatsen varierer etter innvandrerbakgrunn, og fant små forskjeller. Det var derimot store forskjeller i hvor mye tid man svarte at man brukte på frivillig arbeid, etter bydel, og disse forskjellene holdt seg i regresjonsanalysen som kontrollerer for andre egenskaper. Regresjonsanalysen viste også at det å være forelder, ha lang høyere utdanning, være mann og være over 60 år hang sammen med frivillig deltakelse. Det var også store forskjeller mellom bydelene. Vi fant derimot ingen forskjeller etter innvandrerbakgrunn, inntekt eller alder blant dem under 60 år.

Rapporten viser at det er et stabilt og aktivt frivillig organisasjonsliv i byen. Vi ser ikke tegn til noen generelle pandemieffekter eller drastisk nedgang i den frivillige innsatsen generelt. Mye ser altså ut til å være som det har vært tidligere. Det er imidlertid noen tegn på at det er færre som gjør mer av innsatsen (selv om dette kan skyldes intervju-effekter), og at innbyggerne er medlem av færre organisasjoner enn tidligere. Det siste har vært en tendens gjennom alle de tre rundene med rapporter. Hvorvidt dette får konsekvenser, er vanskelig å si på dette tidspunktet, men de frivillige organisasjonene kan bli mer sårbare over tid dersom trenden med at færre gjør mer, fortsetter. Flere steder i analysene har tro og livssyn vært en kategori som har skilt seg ut med en nedgang siden forrige rapport. Det har vært gjort forsøk på å sammenholde disse tallene med tall fra andre kilder som ikke viser like negative trender, men det er påfallende at det i flere ulike analyser har vært tro og livssyn som skiller seg ut med negative endringer over tid.

Videre oppfølging

Det er mulig å se for seg flere ulike typer studier i sammenheng med denne. Vi har delt forslagene inn etter om de tar utgangspunkt i dagens data eller krever andre typer data.

Det er for det første mulig å se nærmere på ulike typer frivillighet. Som vi har sett i regresjonsanalysen, legger foreldre ned en større frivillig innsats enn andre, og det er mulig å gjøre mer omfattende analyser av denne typen frivillighet med utgangspunkt i data fra spørreundersøkelsen som denne rapporten er basert på. Her vil det være relevant å undersøke om foreldrefrivilligheten primært er knyttet til idrett og kunst og kultur, eller om foreldre også arbeider frivillig innenfor noen av de andre kategoriene, for eksempel trossamfunn. Andre studier har antydnet at foreldre har lettere for å være frivillige når de ikke er alene med barn, og siden vi også har informasjon om respondentenes livssituasjon, er det mulig å undersøke dette med de foreliggende dataene. Det er også mulig å tenke seg andre analyser som går tettere på sosial ulikhet enn bare inntektsnivåer. Vi har også andre data fra tidligere studier som kan brukes til å undersøke mønstre etter klassebakgrunn. Livskvalitetsundersøkelsen fra 2024 har for eksempel et stort utvalg fra Oslo og spørsmål om frivillig innsats i tillegg til yrkeskode, noe som kan brukes til en analyse av klasse.

En del av frivilligheten som ikke har vært studert i denne rapporten, er punktfrivillighet, det å være frivillig på festival eller stevner eller andre arrangementer. Her har vi data i spørreundersøkelsen, og det kunne være interessant å studere hva som forklarer denne typen frivillighet opp mot mer klassisk frivillig arbeid. Her spiller sannsynligvis alder inn på en annen måte, og når det er snakk om festivaler, kan man forvente at det særlig er unge voksne som er frivillige. Det foregår imidlertid også andre typer kortvarig frivillighet som kanskje i større grad er basert på eldre frivillige.

Folkehelseundersøkelsen som Oslo kommune gjennomførte i 2024, har også mange data som kan brukes om man vil gå inn på forskjeller på bydelsnivå. Her ble respondentene spurt om organisert aktivitet / frivillig arbeid, så dette blir et litt annet spørsmål enn det vi har sett på her, og dekker litt mer enn bare frivillig arbeid. Samtidig fikk respondentene i Folkehelseundersøkelsen spørsmål om hvorfor de ikke deltok, noe som kunne være interessant å undersøke på bydelsnivå. Dette kan også tenkes å henge sammen med andre egenskaper ved respondentene eller bydelen, slik som økonomisk ulikhet, uhelse eller transportutfordringer.

Tilgangen til data har vært mye bedre i forbindelse med denne rapporten enn tidligere, og dette gjør at deler av analysene enkelt kan gjentas eller automatiseres. Dette gjelder analysene basert på Frivillighetsregisteret og Enhetsregisteret, slik som analysen av antall ansatte og antall organisasjoner. Her vil det være litt vanskeligere å skille automatisk mellom lokale og nasjonale organisasjoner, men man kan se for seg løsninger som henter oppdaterte data direkte fra registrenes API og lager en oversikt.

Til slutt er det mulig å se for seg analyser av organisasjonenes inntekter basert på andre typer data. Her er det mulig å gjøre analyser av donasjonene som kommer til frivillige organisasjoner i Oslo, eller av donasjonene gjort av personer bosatt i Oslo. Man kan se for seg at det er ganske stor variasjon mellom bydelene. Det kan tenkes at det kommer mer donasjoner fra noen bydeler og til organisasjoner som er basert i de samme bydelene. Hvilke typer organisasjoner som mottar gaver, er også et interessant spørsmål.

Organisasjonsundersøkelsen antydte at andelen av inntektene som utgjøres av private bidrag, hadde gått ned både i kultur- og fritidsorganisasjonene og i de andre organisasjonene mellom 2019 og 2023, men andelen var omtrent dobbelt så høy i de andre organisasjonene som i kultur- og fritidsorganisasjonene begge årene. En slik analyse vil også kunne se på hvordan tippemidler blir fordelt mellom organisasjonene.

Litteratur

- Arnesen, D. (2020). *Frivillighet i en storby: Kommune og frivillig sektor i Oslo* (Rapport 2020:08). Institutt for samfunnsforskning. <https://hdl.handle.net/11250/2676112>
- Arnesen, D., Enjolras, B., Fladmoe, A., Wøien Hansen, V. & Sivesind, K.H. (2023). *Frivillighet før og etter pandemiens tid: Koronapandemiens betydning for frivillig innsats og lokale og nasjonale frivillige organisasjoner* (Rapport 2023:7). Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. <https://hdl.handle.net/11250/3108661>
- Arnesen, D. & Sivesind, K.H. (2014). *Frivillig sektor i Oslo: Nøkkeltall og hovedtrekk* (Notat). Institutt for samfunnsforskning.
- Bergh, J., Haugsgjerd, A.H. & Karlsen, R. (2023). Stortingsvalget 2021: Velgerne går mot venstre. I J. Bergh & Atle H. Haugsgjerd (Red.), *Politikk i urolige tider: en studie av stortingsvalget 2021* (1. utg.). Cappelen Damm Akademisk.
- Bursztyn, L., Haaland, I.K., Röver, N. & Roth, C. (2025). *The Social Desirability Atlas* (Working Paper No. 33920, Working Paper Series). National Bureau of Economic Research. <https://doi.org/10.3386/w33920>.
- Fladmoe, A. & Arnesen, D. (2022). *Frivillighet i pandemiens tid: Koronapandemiens betydning for frivillig innsats og lokale frivillige organisasjoner* (Rapport 2022:08). Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. <https://hdl.handle.net/11250/3035170>
- Fladmoe, A., Eimhjellen, I. & Sivesind, K.H. (2024). *Tilbake til normalen? Frivillig engasjement i Norge, 1998–2023*. (Rapport 2024:6). Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. <https://hdl.handle.net/11250/3144551>
- Hustinx, L. & Lammertyn, F. (2003). Collective and Reflexive Styles of Volunteering: A Sociological Modernization Perspective. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 14(2), 167–87. <https://doi.org/10.1023/A:1023948027200>
- Høgenhaven, L., Qvist, H.-P. Y., Bang Carlsen, H., Skov Henriksen, L. & Toubøl, J. (2025). Locking Down Civil Society: The Impact of COVID-19. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 36(6), 1044–1056. <https://doi.org/10.1007/s11266-025-00780-w>.

Denne rapporten undersøker tilstanden for frivillig innsats og organisasjonslivet i Oslo. En sterk, levende og uavhengig frivillig sektor er viktig for et godt bysamfunn. Frivilligheten gir innbyggerne muligheter til å utfolde seg kulturelt, sosialt og fysisk, til å bidra i sitt lokal- og nærmiljø og til å delta i politikk og samfunnsliv. Rapporten presenterer nøkkeltall om frivillig sektor i Oslo. Det benyttes data fra en spørreundersøkelse blant Oslos innbyggere, fra en spørreundersøkelse sendt til organisasjoner i 2023 (Frivillig innsatsundersøkelsen) og fra Frivillighetsregisteret og Enhetsregisteret. Disse tallene sammenliknes med tall fra forrige undersøkelse i 2020 (Arnesen, 2020).

Siden forrige rapport har vi vært gjennom en periode med pandemi, men dette ser ikke ut til å ha hatt store konsekvenser for nivået på den frivillige innsatsen. Oppsummert finner rapporten stabilitet på tvers av de ulike typene datainnhenting. Antall organisasjoner, lag og foreninger, antall medlemskap blant Oslos innbyggere og mengden frivillig arbeid som gjennomføres er på nivå med tidligere. I tillegg presenterer rapporten tall over betalt sysselsetting og økonomi, og bruken av kommunale lokaler. Til slutt gjennomføres det en analyse av hvem som gjennomfører frivillig innsats. Denne analysen finner en del forskjeller mellom bydeler, men små forskjeller etter innvandrerbakgrunn. I den siste analysen finner rapporten at foreldre til barn mellom 6 og 15 år, de med lengre høyere utdanning, menn og de over 60 år gjennomfører mer frivillig innsats enn andre.

ISBN (digital): 978-82-7763-881-2
ISSN (digital): 1891-2176

Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor
c/o ISF
Munthes gate 31
Pb. 3233 Elisenberg
0208 Oslo

www.sivilsamfunn.no